24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6539   11 ՅՈՒԼԻՍ 1907   ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ   13 ՃԸՄԱԶԻ-ԻՒԼ-ԱԽԸՐ 1325   24 JUILLET 1907   24me année № 6539

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	35 Ֆրն.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آرەولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قره كين بوياجيان
درعليه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Con s|ple, Galata

10 PARAS

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ՆՕԹԵՐ

ԱԿՆԱԲՈՅԺԻ ՄԸ ԽՐԱՏՆԵՐԸ

Նախակրթարանի մէջ գիրքի վրայ ծռող և խաղալիկները տակաւին նոր թողած մանուկը, ուշադիր ասեղով բանող ժիր օրիորդը, արեւուն կիզիչ և շլացուցիչ ճառագայթներուն դիմաց աշխատող գիւղացին, փոշոտ և գրգռիչ կազերու մթնոլորտին մէջ բանող գործաւորը, արուեստական լոյսերու պայծառութեանը մէջ գիշերուան մեծ մասը աշխատելով անցընող ուսանողը՝ ինչպէս սրճարաններու և թատրոններու ճնշիչ ու ապականաբար միջավայրին մէջ ժամանակնին անցընող զուարճամոլները՝ առանց չափազանցութեան ամէնքն ալ տակաւ առ տակաւ աչքերնին կը մաշեցնեն։

Աչքի ամէնէն մեծ թշնամին ուսումը ըլլալուն պատճառաւ, ատոր առողջապահութիւնը ամէնէն աւելի պէտք է նկատողութեան առնել։

Դպրոցականին ինչպէս գիտունին սենեակը պէտք է որ լաւ լուսաւորուած ըլլայ, պատուհանները լայն և կարելի եղածին չափ ալ գետնէն բարձր. այս դիրքով լոյսը փոխանակ մեր աչքերուն զարնելու՝ ուղղակի լաւ մը կը լուսաւորէ աշխատութեան առարկան։ Աթոռի բարձրութիւնը այնպէս պէտք է ըլլայ որ ուսանողը չստիպուի գիրքին վրայ շատ ծռելու. կարդալու համար լաւագոյն է գիրքը ձեռքերու մէջ բռնել և կամ դնել սեղանի մը վրայ որ 45 աստիճանի մօտ խոտորութիւն ունենայ, գրելու համար 20°-25° աստիճան բաւական են։

Տեսչութեան կողմէ այնպիսի գիրքեր պէտք է ընտրուին որ յստակութեան և դիւրահասկնալիութեան լաւ յատկութիւններու հետ լաւ տպագրութիւն մը ունենան, այսինքն գրերը ըլլան մաքուր, կարելի եղածին չափ մեծ և իրարմէ բաւական հեռու. գիրքին տողերը շատ երկար ըլլալու չեն, թուղթերը պէտք չէ որ փայլուն ըլլան, որպէս զի լոյսը հայելիի նման չցոլացնէ։

Դիտելու է նաեւ ուշադրութեամբ որ մանուկները մասնաւորապէս գրելու ժամանակ գլուխնին շիտակ բռնեն, չծռին աջ ու ձախ, որպէս զի երկու աչքերն ալ հաւասար հեռաւորութիւն ունենան առարկայէն։

Աչքերու համար ամէնէն լաւ թանաքի գոյնը սեւն է։ Ընթերցանութեան և կամ գրելու ժամանակ պէտք է աշխատութիւնը մերթ ընդ մերթ ընդհատել. այսպէս, չարունակ յարդարումէ (accomodation) և զուգամերձումէ (convergeance) յոգնած աչքերը կը հանգչին։

Դիտուած իրողութիւն մըն է որ կարդալու ժամանակ երբ շատ ուշադրութիւն կ'ուզենք ընել՝ բնազդմամբ սովորութիւն ունինք գիրքը ա՛լ աւելի մեր աչքերուն մօտեցնելու, ինչ որ հետեւաբար մեր աչքերէն աւելի մեծ յարդարումի ոյժ մը պահանջելով դիւրաւ յոգնութեան պատճառ կ'ըլլայ։ Ուրեմն թո՛ղ դաստիարակները այնպիսի պարզ դասախօսութիւններ ընեն պզտիկ տղոց որ երեկոյին առաջին ընթերցանութեամբ կարենան ըմբռնել, առանց չափազանց ուշադրութեան և հետեւաբար յոգնածութեան ենթարկուելու։

Գիշերուան աշխատութիւնը միշտ վնասակար է, որովհետեւ արուեստական լոյսը միշտ նուազ մաքուր է բնականէն։ Ինչ որ բնական լոյսին համար դիտել տուի, նոյնը պէտք է նկատողութեան առնել նաեւ արուեստականին համար. այսպէս, կանթեղը պէտք է որ մեր գլխէն վեր ձախակողմը ըլլայ, ո՛չ դիմացնիս, որովհետեւ լոյսը թուղթին վրայէն աչքերնուս մէջը պիտի բեկբեկի, ո՛չ ալ աջ կողմերնիս, որովհետեւ այդպէս գրելու ժամանակ անհանգիստ շուք մը պիտի պատճառէ։

Բնական ինչպէս արուեստական լոյսը պէտք է՛ որ ո՛չ չափազանց ուժով ըլլայ, ո՛չ ալ աղօտ. առաջին պարագային՝ կը գրգռէ և ինչպէս սովորութիւն է ըսել, «աչքերնիս կ'առնէ». ո՛չ աղօտ, որպէս զի գիրքը մեր աչքերուն չստիպուինք մօտեցնելու, ուսկից յոգնութիւն կը գոյանայ։

Շատ գէշ սովորութիւն է անկողնոյ մէջ կարդալը, որովհետեւ ընդհանրապէս ո՛չ գիրքը կարելի է շիտակ բռնել և ոչ ալ լոյսը պէտք եղած կողմէն ընդունիլ, ուրմէ կը հետեւի որ աչքերը կը ստիպուին կա՛մ շատ վեր կամ շատ վար դառնալու։

Նմանապէս կառքի, հանրակառքի և կամ շոգեկառքի մէջ ընթերցանութիւնը շատ յոռի է, որովհետեւ շրջակայ առարկաներու խառնշփոթ պատկերներ գոյացնելով՝ գլխի պտոյտ և խառնակութիւն կը պատճառեն, ինչպէս ցնցումը չարունակ յարդարումի փոփոխութիւն պատճառելով կը յոգնեցնէ և կը գրգռէ։

Խանութներու մէջ և տոմարական երկար տետրակներու վրայ գրելը և կարդալը վնասակար է, որովհետեւ գլխու և աչքերու անհանգիստ ձեւեր կը պահանջէ ի՛նչպէս նաեւ աչքի արտակարգ յոգնութիւն։

Նուագի տետրներու ընթերցումը բաւական կը յոգնեցնէ, չարունակ աչքերնիս այլեւայլ կէտերու վրայ բերելնուս և ամենայն արագութեամբ մէկէն միւս գիծը սահելու ստիպողականութեամբ։

Նուրբ ձեռագործներու մէջ չարունակ յարդարումի մեծ ճիգը աչքերը կը յոգնեցնէ և հակում ունեցող աչքերու մէջ կարճատեսութիւն առաջ կը բերէ և աճումը կը նպաստէ։

Երբ աչքերնիս յոգնիլ սկսի՝ ճակատնուս վրայ ծանրութիւն մը, կոպերու մէջ երազ մը և աչքերնուս մէջ անհանգիստ զօրութիւն մը կը զգանք. ակամայ յոգնութեան պատճառաւ աչքերնուս յարդարումը կը թուլնայ, որով առարկաները և կամ գրերը պղտոր կը տեսնենք. պէտք է այս պարագաներուն տակ աշխատութիւնը ընդհատել, կոպերը չարունակ բանալ և գոցել, պաղ ջուրով երեսը լուալ և քիչ մըն ալ ազատ օդ ծծել։ Եթէ պնդենք զբաղումը շարունակելու՝ մեր անսուութեան լրջօրէն պիտի վնասենք, աչքերու մէջ գրգռում մը առաջ բերելով շատ հիւանդութիւններու պատճառ պիտի ըլլանք, ինչ որ քննութիւններու ամառուան եղանակին սաստիկ կը պատահի քիչ լուսաւորեալ և քիչ օդաւէտ խցիկներու մէջ չարաչար աշխատող համալսարանական ուսանողներու։

Եթէ անպատճառ հարկ է չարաչար աշխատիլ, գէթ ջանալու է գիշերուան թողուլ այն տեսակը որ բաղդատմամբ աւելի առողջապահական ըլլայ. այսպէս ապրուստի համար նոյն իսկ գիշերները աշխատելու ստիպուած խեղճ աղքատ օրիորդները թող ճերմակ ձեռագործները գիշերուան ձգեն և օրուան լոյսին սահմանեն գունաւորները, մանաւանդ սեւ գոյն աշխատութիւնները որոնք աւելի պայծառ լոյսի կը կարօտին։

Յոգնութենէ վերջը աչքերու շփումը շատերը վնասակար կը համարին, ինչ որ սխալ կարծիք մըն է, որովհետեւ թեթեւ շփում մը աչքերու տեսակ մը massage է՝ ուրմէ արցունքի արտադրութիւն մը գոյանալով կը մեղմանայ յոգնութեան զգայութիւնը։

Փոշին, ծուխը, ջերմութիւնը, ապականած օդը նմանապէս շատ վնասակար են աչքերու. սրճարանները և թատրոնները որ բոլոր այդ անպատեհութիւնները և աւելի ուրիշներ ալ ունին, աչքերու մեծապէս կը վնասեն։

Ուժեղ լոյսին մեր աչքերուն մէջ արտադրող վնասին դարման ընելու համար հնարուած են գունաւոր ակնոցներ, որոնք պէտք է պարզ ապակիներէ կազմուած ըլլան, և ո՛չ շատ մութ գոյնով։ Այս ակնոցները գործածելու է միայն այն ատեն, երբ լոյսը չափազանց ուժով է։ Պարզ ապակիներէ կազմուած այս ակնոցները երկու տեսակ են, հարթ և կոր. առաջինները եզերքներէն լուսաւոր ճառագայթներու մուտքը չարգիլելու անպատեհութիւնը ունին, վերջինները թէեւ մեծ մասամբ կ'արգիլեն զանոնք, բայց միւս կողմէ թեթեւ կերպով լոյսը կը բեկբեկեն։

Երկաթի և քարի վրայ աշխատող գործաւորներուն համար յատուկ ցանցակերպ հիւսուած ակնոցներ հնարուած են, որոնք կ'արգիլեն՝ երկաթի կամ քարի կտորներուն աչքերու մէջ ցատկելով վնասելը։

Շատ մը աչքի հիւանդութիւններու պատճառ են ախտաւոր վնասակար սովորութիւններ և մասնաւոր պարագաներ, ինչպէս ալքոլի, սիկառի և սեռական զեղծումները, խոնաւութիւնը, ուժեղ յուզումները, լացը եւայլն։ Ալքոլը և սիկառը բուն իսկ թունաւորում տալով աչքի տկարութիւն կը պատճառեն և աւելի ալքոլը երեսի վրայ արեան յորդութիւն տալով՝ կոպերու և շաղկապիչի (conjonctive) հիւանդութիւններու առաջ գալուն կը նպաստէ. սիկառին ծուխը ուղղակի շաղկապիչը կը գրգռէ։

Ամենայոռի և վնասակար սովորութիւն է սիկառէ դեղնած և աղտոտած մատերու ծայրերով աչքերու շփումը, ուրմէ առաջ կուգան աչքի բորբոքումներ եւայլն։

Այն ամէն պարագաները որոնք գլխու արեան յորդութիւն (congestion) կը բերեն՝ նոյնը կը պատճառեն նաեւ աչքերու ալ. այսպէս պէտք չէ՛ գլուխը շատ գոց պահել և կուրծքը նեղ օձիքներով կամ թաշկինակով գոցել։

Աչքի տկարութիւններու ժամանակ լաւագոյն է կէս մութ խցիկի մը մէջ նստիլ և ուշադիր պէտք է ըլլալ մութէն անմիջապէս ուժով լոյսի չի ցուցադրուելու։

Աչքի հիւանդներէ ոմանք ուրիշի դրդմամբ այնպիսի դարմանի աղտոտ միջոցներու կը դիմեն որոնց միմիայն նախաջրհեղեղեան դարերու մէջ կարելի էր հանդուրժել. այսպէս, իբր մաքուր և ազդեցիկ աչքաջուր, նոյն իսկ մէկ քանի օրերէ ի վեր բացօթեայ մնացած մէզը կը գործածեն. այս սովորութիւնը որ բանուկ է Աւստրիոյ մէջ երկար ատենէ ի վեր, Իտալիոյ գիւղացիներէ քանիցս լսելու առիթը ունեցած եմ Բատուայի արքունի բժշկական Համալսարանին մէջ օգնական ակնաբոյժի պաշտօնը կատարած ժամանակամիջոցիս։ Դժբաղդաբար հոս՝ մեր մէջ ալ մուտ գտած է այս սովորութիւնը, ինչպէս վերջերս կրցայ ճշդել մէկ քանի հիւանդներու վրայ։ Շատ վնասակար է աչքերու մէջ ձիթապտուղի իւղ կաթեցնելը։

Իբր ժողովրդական դեղ, հոս ալ կենդանեաց և մասնաւորապէս հորթին կղկղանքները կը դնեն կոպերու վրայ. անօգուտ է ըսել թէ այս միջոցները ո՛րքան զզուելի ա՛յնքան ալ վնասակար են։

Կաթը զոր երբեմն ժողովուրդը կը գործածէ աչքի համար, շատ հանդուրժելի հեղուկ մըն է և որոշեալ պարագաներու մէջ նոյն իսկ մասնագէտներէ ոմանք ատիկա՛ իբր դեղ կը գործածեն։

Այն պարագայի մէջ, ուրիշ առթիւ մտադիր եմ երկարօրէն զբաղելու այս կարեւոր խնդրով։

Երբ աչքի մէջ բեկբեկումի (réfraction) պակասութիւն կայ՝ առանց ժամանակ կորսնցնելու պէտք է պատշաճ ապակիներ գործածել։ Տղայ հասակէն ակնոց գործածելու վախը խոր ագիտութեան նշան ըլլալով՝ պէտք չէ ատեն կորսնցնել, որովհետեւ հակառակ պարագային, աչքին յարդարումի ճիգերով հիւանդութեան աստիճանը հետզհետէ կը մեծնայ և յոգնութեան երեւոյթը սաստիկ կը գոյանայ։

Տղային տղայ հասակէն երբ նախակրթարանը կը յաճախէր՝ մասնաւորապէս թուաբանութեան ժամանակ, խուցը տակնուվրայ կ'ըլլար. դիտող մը պիտի կարծէր որ փոխանակ թուաբանութեան դասի [illegible] էինք խաղալ, որովհետեւ շատեր իրենց հեռաւոր տեղերը թողլով սեւ տախտակի մօտ լաւ դիրք մը գրաւելու կը փութային և ասիկա քմահաճոյքի և կամ խաղի համար չէ որ կ'ըլլար, այլ գրատախտակին մօտ ըլլալու բնազդման պէտքը կը զգային կարճատեսութեան մը սկզբնաւորութեան պատճառաւ. հոս ուսումնասիրութեան նիւթ մը կար զոր մեր յարգելի դաստիարակը դժբաղդաբար չէր կրնար նշմարել և դարմանելու ջանալ,

Դպրոցները պէտք է որ չարունակ բժշկական խիստ քննութեան ներքեւ ըլլան, պէտք է բացարձակապէս դպրոցը չընդունիլ այն տղաքները որոնք փոխանցական հիւանդութիւններ ունենան, ինչպէս է մասնաւորապէս աչքի մէջ եգիպտական հիւանդութիւնը (trachome) որմէ մէկ հատ մը միայն կը բաւէ առօրեայ բազմաթիւ ընդհանուր առարկաներու միջոցաւ վարակելու բոլոր միւս առողջ մանկիկներուն աչքերը, որոնք այսպէս կը դատապարտուին մինչեւ իրենց էութեան վերջի օրերուն ձրիաբար նեղուելու և ֆիզիքապէս տանջուելու։

Այն երկիրներուն պէս ուր բժշկական կանոնաւոր խուզարկութիւնը պարտաւորիչ է դպրոցներու մէջ ու մեծ և կարեւոր օգտակարութիւն ունեցած է, չափազանց փափաքելի է որ նմանը կարելի եղածին չափ շուտով ի գործ դրուի նաեւ մեր դպրոցներու տեսչութիւններէն։

Երբ բժշկական այցելութիւնը կանոնաւորապէս հաստատուեցաւ Նիւ Եորք, ո՛չ ոք կը յուսար որ հիւանդ և պակասաւոր տղոց թիւը անհաւատալի համեմատութեան մը պիտի բարձրանար. վեց ամսուան ժամանակամիջոցին մէջ քննուած մօտ 100 հազար դպրոցականներէ գրեթէ 65 առ հարիւրը բժշկական դարմանումի կը կարօտէին, մասնաւորաբար նկատելով հարիւրին 40ը փտած ակռաներ և հարիւրէն 30ը աչքի պակասութիւններ ունէին որոնց մեծ մասը կրցան բուժուիլ պատշաճ ակնոցներու գործածութեամբը։ Ասոնցմէ 1600ին քովը սրտի հիւանդութիւններ գտնուեցան և 1000էն աւելիին քովը շնչերակային գործարաններու հիւանդութիւններ։

Կանոնագրուած բժշկական այցելութեան միջոցաւ՝ ժամանակին դարմանի սկսելով բազմաթիւ կուրութեան դատապարտուած խեղճ տղաքներ բուժուեցան, շատ հիւանդութիւններու առաջքը առնուեցաւ և խել մը հիւանդութիւններու ալ ծանրացումը արգիլուեցաւ։

Եթէ գիտութեան ցուցուցած առողջապահական հանրօգուտ խրատները՝ իբր գեղարուեստական յղացում մը քիչերու գանկին տակ թմրած մնալով պիտի չի կիրարկուին առօրեայ պահանջներու ատեն և դպրոցը առանց հսկողութեան և դիւրամատչելի զարգարան միայն պիտի ըլլայ՝ ըստ իս կը նախընտրեմ այն ատեն որ տղաք իրենց ծնողացը քով մնան՝ եթէ կ'ուզէք՝ նոյն իսկ խոր ագիտութեան մատնուած՝ քան ուսում սորվելու փափաքէն ենթակայ ըլլան այնպիսի փոխանցական հիւանդութիւններու որ սաէպ մինչեւ կեանքերնուն վերջը պիտի ստիպուին տանջուելով դառնօրէն յիշելու դպրոցը։

ՏՕՔԹ. ՄԻՄԻՏ
Մասնագէտ
Աչքի, ականջի, քթի և կոկորդի հիւանդութեանց։

Բերա

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Խարդախուած կապոյտ արջասպը ճանչնալու եղանակը. — Որթատերեւի ուռոյցը՝ միլտիուէն զանազանելու կերպը. — Անոր դարմանը. — Փոքր թղթակցութիւն։

Տարուան մէջ մէկ քանի անգամներ առիթ ունեցանք խօսելու միլտիու կոչուած հիւանդութեան վրայ որ յատուկ է որթատունկերու. այս հիւանդութեան մէկ տեսակն ալ, ինչպէս տեսանք, կը պատահի գետնախնձորին և ոսկեխնձորին վրայ։

Իբր միակ և ազդու դարման, նշանակեցինք Պորտոյի խառնուրդը (Պօրտօ պուլամաճը, bouillie bordelaise) և կամ Օտոնայի երկնային ջուրը (կէօք սույու, eau céleste). այս երկու տեսակ դեղերուն մէջն ալ՝ գլխաւոր դեր ունեցողը կապոյտ արջասպն (կէօք թաշը, sulfate de cuivre) է։

Քանի որ այս քիմիական աղը այնքան մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ այգեգործ և առհասարակ հողագործ դասակարգին, ինչպէս նաեւ շերամաբոյծներուն(*), ամէն կերպով օգտակար է անշուշտ զանազանել մաքուր կապոյտ արջասպը՝ խարդախուածէն։

Կապոյտ արջասպը իրեն հիմ ունի պղինձը. որովհետեւ այս մետաղը՝ երկաթէն աւելի սուղ է, զայն կը խարդախեն կանաչ արջասպով (զաճը գըպըրըզը sulfate de fer), որուն հիմը, ինչպէս կը տեսնէք, կը կազմէ երկաթը։

Մաքուր կապոյտ արջասպը՝ փայլուն գոյն ունեցող բիւրեղացեալ վիճակի մը մէջ կը գտնուի. մինչդեռ խարդախուածը քիչ շատ գորշ գոյն մը կ'ունենայ. բայց այսքանը բաւական չէ, վստահ ըլլալու համար այս քիմիական աղին մաքրութեանը վրայ. բնալուծական պարզ եղանակ մը ի գործ դնելու է, երեւան հանելու համար խարդախութիւնը՝ եթէ կայ։

Խարդախուած արջասպը՝ երկու տեսակէտով կը վնասէ, վերը մեր ակնարկած գիւղատնտես դասակարգերուն. նախ՝ օգտակար չի կրնար ըլլալ. ի զուր յոյսերնիս անոր վրայ դրած կ'ըլլանք. երկրորդ՝ արժէքէն աւելի վճարած կ'ըլլանք. առաջին պարագան մեկնութիւն չի վերցըներ. երկրորդն ալ ոչ նուազ կարեւոր է, երբ նկատի առնենք թէ՝ նախապէս քիլօն 2-3 ղրուշի արժող կապոյտ արջասպը, հիմա 5-6 ղրուշի կը ծախուի հրապարակին վրայ, պղնձին արժէքը շատ մը մետաղներու նման բարձրացած ըլլալուն համար։

Տեսնենք այժմ թէ բնալուծական ինչ պարզ եղանակով մը կարելի է երեւան հանել գործուած խարդախութիւնը։

Մեր փորձել ուզած կապոյտ արջասպէն փոքրիկ կտոր մը կ'առնենք. կաղինի մեծութեամբ կտոր մը բաւական է. զայն մանրելէ և լաւ մը փշրելէ վերջը՝ գաւաթի մը մէջ պարպելով վրան մաքուր ջուր կը լեցնենք. միւս կողմէն լաւ մը խառնելով, կ'աշխատինք ամբողջովին լուծելու մեր կապոյտ արջասպը. անգամ մը որ լուծուեցաւ, վրան կը լեցնենք քանի մը կաթիլ աւշային ջուր (նիշատըր րուհը, ammoniaque) պարզ ջրով խառնուած։

Եթէ մեր կապոյտ արջասպը մաքուր է, սքանչելի կապոյտ գոյն մը կը գոյանայ. հակառակ պարագային մէջ, յառաջ եկած կապոյտ գոյնը՝ աղտոտ և գորշ կ'ըլլայ. քանի մը ժամ անցնելէ վերջը, այդ գոյնը երթալով կը սկսի բացուիլ, բայց միւս կողմէն, աղտոտ սեւ կապոյտ և բամպականման նիւթ մը կը նստի (րուսուպ précipité) գաւաթին յատակը։

Մեր նկարագրած այս գործողութիւնը՝ ջրի գաւաթներով կատարել կարելի է. աւշային ջուրը աժան նիւթ մըն է, դեղարանէ մը կարելի է ճարել։ Ձեռքի պէտք եղած ճարպիկութիւնը չունեցող մէկը կրնայ դեղագործի մը կատարել տալ այս փորձը և ըստ այնմ ծախու առնել իրեն առաջարկուած կապոյտ արջասպը։

⁂ Քանի որ մեր այսօրուան յօդուածին մէջ դարձեալ միլտիուին անունը տուինք, երկու խօսք ալ ընենք հիւանդութեան մը վրայ որ առաջին ակնարկով շատ կը նմանի միլտիուին. այս հիւանդութեան գիտական անունն է՝ որթատերեւի ուռոյց (եափրաք գապարճըղը, érinose de la vigne). խոշորացոյցով հազիւ տեսանելի փոքր միջատ մը (phytocoptes vitis) որթատունկին տերեւները տակի կողմէն կը խածնէ. այդ խածուած կէտերուն վրայ բամբակի նման նիւթ մը կը գոյանայ, որ եղունգով կրնայ հանուիլ. նախապէս ճերմակ գոյն մը ունի այդ նիւթը, վերջէն գորշի կը փոխուի. այդ մասերուն համապատասխանող տերեւին վերայի մասն ալ կ'ուռի։

Միլտիուէ բռնուած տերեւին տակի մասին վրայ ալ բամբականման լայնկեկ բիծեր կը գտնուին. բայց, նախ որ այդ բիծերը եղունգով չեն փրթիր, երկրորդ՝ այդ բիծերուն համապատասխանող տերեւին վրայի մասին վրայ ուռոյցներ չեն գտնուիր։ Հետեւաբար այս երկու հիւանդութիւնները իրարմէ զանազանելը խիստ դիւրին է, թէեւ շատեր կը շփոթեն զանոնք. որթատերեւի ուռոյցը վնասակար չէ առհասարակ. երբեմն սակայն չափէն աւելի կը տարածուի այգեստանի մը մէջ, որով որթատունկն ալ կը նեղուի, քանի որ այդ կարգի տերեւները դժուարաւ կը կատարեն իրենց շնչառութիւնը։

Այն տեղերը ուր որթատերեւի ուռոյցը համաճարակի երեւոյթը կ'առնէ սովորաբար, ծծումբի գործածութիւնը ունի իր օգտակարութիւնը. բայց ասով ալ շատանալու չէ. այդ ուռոյցներուն պատճառ եղող փոքրիկ միջատը, գետինը ինկած տերեւներուն և որթատունկին բունը պատող կեղեւներուն մէջ կ'անցընէ ձմեռուան եղանակը։ Հետեւաբար այդ տերեւները ժողվելով բաց տեղ մը այրելու է որթատունկին կեղեւներուն հետ. որթատունկին մաքրուած բունն ալ կրախառն կապոյտ արջասպով օծելու է։

Այս դարմանումին շնորհիւ, որթատե-

(*) Տես Արեւելք թիւ 6421 և 6469։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —111—

ՏԱՆԻԷԼ ԼԸԶԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Ն.

ԼՈՒԻՎԻԻ ՏՈՒՆԸ

Առաջին երկու տարիներուն, յաճախ լուր առած էր Ֆրէտէրիքէ ու իր կնոջմէն։ Ամէն անգամ որ Բարիզ կ'երթար՝ միեւնոյն ոգեւորեալ վիճակին մէջ կը տեսնէր զանոնք, միշտ նոր հնարք մը գտած, և բարեբաստիկ արդիւնք մը ձեռք բերելու վրայ։

Յետոյ այդ եռանդը հանդարտած, նուազած ու ի վերջոյ պաղած էր։

Իրենք ալ զաւակներ ունեցած էին։

Կ'աշխատէին բարեկեցիկ վիճակ մը ապահովելու իրենց տղոց։ Աղքատ ու ժրաջան մարդոց պէս եռանդով կ'աշխատէին անդադար։

Էթիէնի փոքր ուրուականը, զոր Ատըլին կը սիրէր իր բուն զաւկին՝ Պէրթի պէս, տակաւ անհետացած էր պահանջկոտ ու վառվռուն տղոցմով լեցուած այդ տնակին մէջ։

Էթիէնի մասին հետազօտութիւններ կատարելու համար ատեն չունէին այր և կին։

Յետոյ վհատած էին։

Էթիէն մեծցած էր։ Եթէ դուրսն ալ տեսնէին զանի, չպիտի կրնային ճանչնալ դիմագծութենէն։ Էթիէն ո և է յիշատակ պահած ըլլալու չէր իր ստնտու Լիլիէն։

Այր և կին, առանց իրարու բան մը ըսելու, յոյսերնին կորսնցուցած էին բոլորովին, ապարդիւն նկատելով եղած հետազօտութիւնները։

Այսպէս՝ Ֆրէտէրիք ու Ատըլին հետզհետէ նուազեցուցած էին իրենց յարաբերութիւնները կոմսուհիին հետ։

Ալ եւս նամակ չէին գրեր։

Երկար ամիսներէ ի վեր կոմսուհին լուր չէր առած անոնցմէ։

Ու Սոլանժ մտքին առջեւ կը բերէր պարագաները, կը յիշուէր անցած ժամանակը — այնքան շուտ սահած — մինչ մուտքը անցնելէն յետոյ խորտուբորտ նրբուղիէն կը յառաջանար յամրաբար, հետիոտն պտոյտ կատարելու սովորութիւն չունեցող կնոջ մը պէս։

Տիբերիոսի պալատին մթաստուեր կամարներուն տակ կը գտնուէր։

Մռայլ կամարներու կարմիր աղիւսները, մութ գոյն հողի հետ խառնուած, տակաւին կը տեսնուէին, որովհետեւ ահագին աւերակը բոլորովին մաքրուած չէ։ Շքեղ սրահներու տանիքին վրայ կը տարածուին կանաչ կաղնիներու զմայլելի պուրակներ, նոճեաց նրբուղիներ, հսկայ եղեւինով կլորավայրը, արեւարգել չոճինները՝ միջոցին վրայ հակած, և դալարագեղ խորշեր, ուր արձանային սպիտակութիւն մը կը տիրէ, ուր քարէ նստարան մը կայ, և ուրկէ Կապիտոլը կը տեսնուի։

Բալաթինի պարտէզները այնքան հմայիչ են որ կարծես թէ աստուծոյ մը հաճոյքին համար շինուած են անոնք… Աննման լոյս մը կը մաղուի հին և մարդկային խոր մելամաղձութիւն մը կը տիրէ…

Այդ պարտէզներուն մէջ այնքան խորազդեցիկ առանձնութիւն մը կայ որ տափակ հոգի մը չի համարձակիր թափառիլ այդ տեղ… Լռիկ պարտէզներ են ատոնք, Հռոմի մխոցներէն հեռու, հազար տարի առաջուան քաղաքակրթութեան մը բեկորները… Ո՛վ տեսած չէ զանոնք, երբ արեգակը կը խոնարհի Տիբերիոսի վրայ, մինչ Ֆօրումը, վարը, ստուերով կը լեցուի, անցեալին անգիտակ։

Կոմսուհին մութ սանդուղներէն բարձրացաւ և կանաչագեղ ու ոսկեզօծ լոյսին մէջ ելաւ, ուր կապոյտ ստուերներ կը տարածուէին։

Մանկամարդ կինը յառաջացաւ։

Սիրտը ուժգնօրէն կը տրոփէր կուրծքին մէջ։

Սոլանժ կեցաւ՝ շունչ առնելու համար։

Ո և է սիլուէթ չէր խանգարեր ծառուղիներու սիրուն գծերը։

Ոչ մէկ պտտող կար։

Մանկամարդ կնոջ ոտնաձայնը միայն կը լսուէր, տպաւորութիւն գործելով այդ մենութեան մէջ։

Աւելի թեթեւաքայլ յառաջացաւ, ոտքին մատներուն վրայ կոխելով, իբր թէ սրբարանի մը կամ մեռելական սենեակի մը մէջ գտնուէր։

Ի վերջոյ քարէ փոքր սանդուխը հասաւ, որ Լիվիի տունը կ'առաջնորդէ։

Մինչ անստուգութեան մատնուած, այդ սանդուխին բարձունքը կը գտնուէր, վարը տեսաւ կարմիր շարժուն արատ մը։

Մոռցաւ իր վախը, անհանգստութիւնը և սրունքներուն դողդղումը։ Դէպ ի առաջ խոյացաւ։

Երեսուն տարեկանի մօտ մարդ մը, ժողովրդական երեւոյթով այլ նուրբ դիմագծութեամբ ու կարմիր գդակ մը դրած, կոմսուհիին մօտեցաւ։ Գլխարկը հանելով յարգանօք ըսաւ.

—Տիկինը առաջնորդի պէտք ունի՞։ Կը փափագի՞ որ իրեն բացատրութիւններ տամ աւերակներուն վրայ։

Կոմսուհին զարմացաւ անոր մաքուր Ֆրանսերէնին վրայ, թէեւ Իտալացի ըլլալուն վրայ կասկած չկար։

—Այո՛, կը փափագիմ, առաջնորդեցէք զիս, ըսաւ կոմսուհին դողդոջուն ձայնով մը։

Այդ անծանօթ մարդուն կը նայէր, որ իր ամենավտանգաւոր գաղտնիքներուն տեղեակ ըլլալ կը թուէր, գրած նամակին նայելով։ Անշուշտ ինք ըլլալու էր նամակագիրը։

Ի՛նչ անլուր անխոհեմութիւն էր այդ երկդիմի անձին ժամադրութեան երթալ, ինք որ տ'Էրքիւանսի կոմսուհի, ֆրանսական դեսպանուհի էր։

Թէ՛ մտահոգութիւն և թէ յոյս կը պատճառէր ատիկա։

Հապա եթէ այդ անձը իմաց տար իր զաւկին ո՛ւր գտնուիլը։

—Ասիկա Լիվիի տունն է, ըսաւ առաջնորդը։ Օգոստոսի այրին հոն առանձնացած է, ամուսնոյն մահուընէն յետոյ։

Անգլիացի ընտանիքի մըն ալ ներկայութեան պատճառաւ ուղեցոյցը ստիպուած էր իր դերը կատարել։ Եւ այնքան լաւ կատարեց որ Սոլանժ խորհեցաւ թէ այդ մարդը իրաւցնէ ի գործ կը դնէր ուղեցոյցի արհեստը, և թէ պարզ զուգադիպութիւն մըն էր կարմիր գդակի գործածութիւնը, որ սովորական է Հռոմի ժողովրդական դասուն մէջ։

Ուղեցոյցը բացատրութիւններ տուաւ երեք անաղարտ սենեակներու պատի հիանալի նկարներու վրայ, այնքան հմտութեամբ որ օտարականները բերանաբաց մտիկ ըրին։

—Կրողի՛ն երթան։ Ֆրանսերէն կը հասկնան եղեր, մրմնջեց մարդը։

Իսկոյն Իտալերէնի դարձուց։

Անգլիացիները բան մը չհասկցան ու անուններու չոր ցանկ մը սկսան յեղյեղել. յետոյ աղբիւրի մուտքին առջեւ կեցան, ուր գրուած է. «Լաւագոյն տեղը՝ Կալաթէի ու Բոլիֆէմի որմանկարին հիանալի հեռանկարը դիտելու համար»։ Հոն զմայլած մնացին, այն համոզումով թէ այդ տեսարանը կը վայելէին, տպագրուած ուղեգիրքին համեմատ։

Ի վերջոյ դուրս ելան։

—Վերջապէ՛ս, ըսաւ կարմիր գդակով մարդը հառաչագին։

Յետոյ յարեց.

—Տիկին, կ'ուզէ՞ք որ հոս մնանք։ Կանխաւ պիտի կրնանք տեսնել եկողները. այս սենեակներուն մէջ պատերը մեզ կը պաշտպանեն հետաքրքիրներու դէմ, պուրակներէն աւելի լաւ, ուր կարելի է որ մեզ մտիկ ընեն։

—Իրաւցնէ բան մը պիտի ըսէք ինծի։

—Այո՛, տիկին կոմսուհի։

—Բայց ո՞վ էք դուք։

—Աննշան մարդ մը, բայց շատ ազդեցիկ անձնաւորութեան մը գործիքն եմ, ուրկէ վախնալու բան չունիք։

—Կը ճանչնա՞մ այդ շատ ազդեցիկ անձնաւորութիւնը։

—Երբեք չէք տեսած։

—Վէպ է ատիկա, գոչեց Սոլանժ կասկածոտութեամբ։ Իմ դիրքիս բերմամբ՝ Իտալիոյ բոլոր ազդեցիկ անձնաւորութիւնները կը ճանչնամ։

(Շարունակելի)

բեւի ուռայցը, յաջորդ տարին շատ թեթեւ ճարակում մը կ'ունենայ այգիին մէջ։

Ն. Գ. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

ՓՈՔՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

(Գ. Ա. Երզնկա).— Կ'ուզէք գիտնալ թէ ընտանի կենդանիները իրենց զուգաւորութենէն քանի՛ օր վերջը կը ծնին. ահաւասիկ այդ ցուցակը որուն վրայ աւելցուցինք նաեւ գլխաւոր հաւազգեաց թուխսի օրը.

	Օր		Օր
Մուկ	25	Կով	286
Ճագար	28—30	Էշ	300
Կատու	56	Ձի	300
Շուն	63	Հաւ	21
Խոզ	119	Բադ	30
Մաքի	147	Սագ	30
Այծ	154	Հնդկահաւ	26

(Գ. Ա. Պանտրմա).— Արեւելքի 6485 թիւոյն մէջ, սերհան մեքենային (քայմաք այըրան, écremeuse centrifuge) կարեւորութիւնը շեշտած էինք. կ'ուզէք գիտնալ թէ այդ մեքենայով պատրաստուած սերը կրնա՞յ սովորական կերպով շինուած սերին թանձրութիւնը (խըվամը) առնել. այո՛ եւ շատ դիւրութեամբ. ասոր համար պէտք է որ մեքենային ելած սերը թիթեղէ շինուած եւ շատ լայն յատակ ունեցող աման մը մէջ լեցնէք, այնպէս որ մէկ մատէ աւելի հաստութիւն չունենայ անոր մէջ. եթէ այդ ամանը զով օդի մը հոսանքին ենթարկուելու ըլլայ 8—10 ժամ, սերը ձեր ուզած թանձրութիւնը կրնայ առնել, մանաւանդ ձմեռը. վերջը՝ թիթեղէ եւ կամ փայտէ գլանաձեւ կաղապարներու միջոցաւ կրնաք կլորակի (լիւլէ) ձեւը տալ անոր։ Գիտէք անշուշտ որ, սեր պատրաստող արհեստաւորները, ապրանքին աժանութիւն տալու համար անոր մէջ կը խառնեն օսլայ, բրինձի ալիւր եւ մանաւանդ ճարպ. այդ ձեր գիտնալիք բանն է։

Երկրորդ հարցում մըն ալ ունիք. մեքենային ելած սերով ինչպէս կարագ իւղ կը պատրաստեն. ասոր պատասխանը կայ արդէն մեր նախապէս գրած եւ վերը ակնարկած յօդուածին մէջ։ Մեքենային ելած սերը լեցնելու է ծծունին (խաերգ, baratte) մէջ եւ 15—30 վայրկեան դարձնելու է. կարագը հատիկ հատիկ վիճակի մը մէջ կը ժողվուի, անդին կը մնայ կաթին շիճուկը. ծծունէն առնուած կարագը մէկ քանի խնամոց պէտք ունի. խնդրոյն այս կէտը, ինչպէս խոստացած ենք արդէն, մասնաւոր ասուլիսի մը առարկայ պիտի ընենք։

(Ա. Խ. Պոլիս).— Ձեր ըրած նկարագրութենէն յայտնի կ'երեւայ որ, այդ ճագարները՝ քոսէ (ույուզ, gale) բռնուած են. այս ախտը որ չափազանց դիւրութեամբ կը պլչի, իրեն կեդրոն կ'ընտրէ գլխաւորաբար ճագարին ականջները։

Ահաւասիկ արմատական դարման մը. 1 քիլօ եռացած ջուրի մէջ 10—15 կրամի չափ sulfure de potassium լուծած դեղը հալեցնելու եւ անով բոլորին ալ ականջները, մէջով եւ դրսով, լուալու է ամէն օր. գործողութիւնը շարունակեցէք շաբաթ մը գոնէ։

Ճագարներուն գտնուած տեղերն ալ հականեխեցէք կրաջրով. անոնց տակը մաքուր յարդ տարածեցէք. առատ անուընդն ալ անհրաժեշտ է։

ՆՈՅՆ

ԱՌՏՆԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Մեղրը թէ սննդարար է եւ թէ՛ արիւն կը շինէ։ Ջղային անձեր եթէ իրիկունները անկողին մտնելէ առաջ, կանոնաւորապէս, սուրճի երկու լեցուն դգալ մեղր ուտեն, խաղաղիկ հանդարտութիւն մը եւ հաճելի քուն մը կ'ունենան։ Ով որ մեղրը իր զուտ վիճակին մէջ չի կրնար ուտել, թող ուտէ կտոր մը հացով. կաթի կամ սուրճի մէջ շաքարի տեղ մեղր դնելով թող խմէ, դարձեալ նոյն ներգործութիւնը ունի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼԱ ՀԷԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Լա Հէէն Թանի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.

Ինչպէս յայտնի է, Սերպիոյ եւ Պորթուկալի պատուիրակները առաջարկութիւններ ներկայացուցին՝ պարտաւորիչ իրաւարարութեան համար։ Հանճեկլպլաս կ'ըսէ թէ կ'աշխատուի փոփոխութեան մը ենթարկել Պորթուկալի առաջարկութիւնը՝ հաշտարար բանաձեւ մը գտնելու նպատակով։ Երեք տեսակ պարագաներ կամ վէճեր պիտի ճշդուին, որոնց համար կարելի ըլլայ մասնաւոր պայմանագրութիւններ ի գործ դնել, եւ պարտաւորիչ կերպով իրաւարարութեան դիմել։ Երրորդ յանձնաժողովին առաջին մասնախումբին մէջ միաձայնութիւն կարելի չեղաւ ձեռք բերել ռմբակոծութեան խնդրոյն համար։ Խմբագրութեան մասնաժողովին կողմէ պատրաստուած ծրագիրը որ զանազան առաջարկութեանց համադրութիւնն է, իր ամբողջութեանը մէջ ընդունուեցաւ՝ մէկ քանի թեթեւ բարեփոխութիւններով, սակայն փոքրամասնութիւն մը հակառակ կարծիք յայտնեց։ Անգլիական պատուիրակը մանաւանդ չուզեց ընդունիլ ռմբակոծութենէ առաջ զգուշացումը, եւ պայմանաժամ մը տրուիլը, ինչ որ պիտի կրնայ մեծապէս օգտակար ըլլալ թշնամիին. պատուիրակը այդ նպատակով բարեփոխութիւն մը ներկայացուց, որ 6ի դէմ 23 ձայնով մերժուեցաւ։ Իրաւարարական յանձնաժողովը, որուն ներկայացուած էր պայմանաւորեալ պարտքերու գանձման համար բռնադատման միջոցներու արգիլումը, այնքան շուտով չաւարտեց ընդհանուր նկատումները, մանաւանդ անոր համար որ պարտաւորիչ իրաւարարութեան եւ պարտքերու գանձման խնդիրը ուղղակի ձեռք կ'առնուէր, որոնք վիճաբանութիւնները կը կնճռոտէին ու կ'երկարէին։ Տակաւին տասերեք ատենաբաններ կան արձանագրուած, որով ընդհանուր վիճաբանութիւնը դեռ երկու կամ երեք շաբաթ պիտի տեւէ։ Վերջին նիստին մէջ Պ. Պուրժուա, յանձնաժողովին նախագահը, համակրութեամբ ընդունեց հելլէն պատուիրակ Պ. Ստրէյթի յայտնած գաղափարը՝ որ է իրաւարարութեան քննիչ յանձնաժողովին պաշտօն յանձնել՝ վերստին ձեռք առնելու ուսումնասիրութիւնը 1899ի քննիչ յանձնաժողովին պատրաստած ծրագրին 10րդ յօդուածին, որ կը թուէ իրաւարարութեան առաջ բերելիք պարագաները։ Յայտնի է թէ վերոգրեալ յօդուածը, յանձնաժողովին մէջ երկարատեւ վիճաբանութեանց առարկայ ըլլալէ ետքը, վերջապէս մէկ կողմ թողուեցաւ, վասն զի գերման պատուիրակ Տօքթ. Զօրն յայտարարած էր թէ գերման պատուիրակները արտօնուած չէին պարտաւորիչ իրաւարարութիւնը ընդունելու։ Տօքթ. Զօրն այս անգամ չանդամակցիր քննիչ մասնախումբին, այլ գերման պատուիրակն է Տօքթ. Քրիկէ, որուն յայտարարութիւնները կը սպասուին դիւրահասկնալի զգացումներով։

Յառաջիկայ լիագումար նիստին մէջ նկատողութեան պիտի չառնուի անգլիական առաջարկութիւնը՝ սպառազինութեանց պզտիկցնելուն նկատմամբ։ Կ'ըսուի թէ յանձնուեր է Դեսպանախորհուրդին նախագահին, որ ոչ-պաշտօնապէս տեղեկութիւն հաղորդեր է մեծ տէրութեանց պատուիրակներուն։ Այս վերջինները ժամանակ ուզեր են իրենց կառավարութիւններէն հրահանգ ուզելու, որով խնդիրը լիագումար վերջին նիստերէն մէկին մէջ միայն պիտի կրնայ նկատողութեան առնուիլ։

Երկրորդ յանձնաժողովին մէջ լաւագոյն պայմաններու մէջ ներկայացաւ չէզոք տէրութեանց իրաւունքներու եւ պարտականութեանց խնդիրը, որուն կարեւորութիւնը անուրանալի է։ Բոլոր տէրութեանց պատուիրակները միահաղոյն կը փափաքին անոր լուծումը։ Կարելի է ապահով նկատել թէ համաձայնութեան մը պիտի յանգին։ Ընդհանուր կարծիքը այն է թէ Դեսպանախորհուրդը կատարեալ կանոնագրութիւն մը պիտի հաստատէ իրաւունքներու եւ պարտականութեանց։ Անկարելի է միեւնոյն բանը ըսել անհատական սեպհականութեան խնդրոյն համար, որուն վրայ համաձայնութիւնը կարելի չի նկատուիր։

Արդարեւ չորրորդ յանձնաժողովին վերջին նիստին մէջ, Պ. տը Մարդէնսի նախագահութեամբ, օրակարգը կը կազմէր ծովի վրայ անհատական սեպհականութեան անբռնաբարելիութեան խնդիրը եւ գլխաւորաբար պրազիլեան ու պելճիքական միջանկեալ առաջարկութիւնները. վերջնոյն համար Հոլանտա բարեփոխութիւն մը կ'առաջարկէր՝ գրաւումները ջնջելու նպատակով։ Պրազիլիոյ առաջարկութիւնը առանց վիճաբանութեան քուէի դրուեցաւ. արդիւնքը եղաւ 13 «այո՛», 12 «ո՛չ» եւ 19 ձեռնպահ կամ բացակայ։ Պրազիլիոյ պատուիրակ Պ. Պարպօզա, այդ արդիւնքին հանդէպ, ետ առաւ իր առաջարկութիւնները։ Պելճիքայի պատուիրակ Պ. Վան տէն Հէօվէլ պնդեց իր առաջարկութեան վրայ եւ ըսաւ թէ հաշտարար մտադրութեամբ մը ներկայացուած է։ Յօդուածներու վիճաբանութիւնը ձեռք առնելու պարագան քուէարկուեցաւ 23 «այո՛»ով, 3 «ո՛չ»ով, 2 ձեռնպահ եւ 15 բացակայ։ Ֆրանսական պատուիրակ Պ. Ռընօ դիտել տուաւ թէ պելճիքական առաջարկութիւնը անհաւասարութիւն մը պիտի հաստատէ իրենց գրաւումները փոխադրելու համար բաւականացող նաւահանգիստներ ունեցող եւ ատոր հակառակ պարագային մէջ գտնուող տէրութեանց միջեւ. այս վերջինները գրաւեալ առարկաները ո՛չ չէզոք նաւահանգիստներ կրնան տանիլ եւ ոչ ալ զայնս բնաջնջել, որով անբռնաբարելիութիւնը միայն անոնց դէմ հաստատուած պիտի ըլլայ։ Պելճիքական առաջարկութիւնն ալ ընդունուեցաւ 9ի դէմ 14 ձայնով՝ 7 ձեռնպահով ու 14 բացակայով. ուստի Պ. Պէրնէրդ ետ առաւ զայն։ Կը մնար ֆրանսական պատուիրակութեան ներկայացուցած իղձը՝ ջնջելու գրաւումները առնուած բաժինը՝ իւրաքանչիւր Պետութեան ներքին իրաւանութեանց կողմէ եւ այս վերջնոյն կողմէ ընդունուելիք հատուցման սկզբունքը։ Գրեթէ բոլոր պատուիրակները յայտարարեցին թէ հրահանգ չունէին ֆրանսական վերջին տեսակէտին համար, որով վիճաբանութիւնը յետաձգուեցաւ։ Պ. տը Մարդէնս սա իղձը առաջարկեց.

«Դեսպանախորհուրդին չորրորդ յանձնաժողովը կ'ընդունի Մ. Նահանգաց առաջարկութիւնը առաջ բերող վեհանձն զգացումները, սակայն այդ մասին տիրող կարծեաց անհամաձայնութիւնը նկատողութեան առնելով, կը փափաքի որ ամէն մէկ պատերազմի սկիզբը պատերազմիկ Պետութիւնները յայտարարեն թէ գրաւում կատարելէ ետ կը կենա՞ն թէ ոչ։»

Պ. տը Մարդէնս, տեսնելով որ այս բաղձանքը վարանումով կ'ընդունուի, եւ վախնալով որ մի՛ գուցէ ամբողջ վիճաբանութիւնը վերսկսի, ետ կեցաւ։

ՏԷԶԻՈՅԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պերլինէն հետեւեալը կը հեռագրէ ֆրանսական թերթի մը թղթակիցը.— Ֆրէմտէնպլաթի մէջ երէկ հրատարակուած յօդուածը Տէզիոյի տեսակցութեան վրայ, կարելի է մօտեցնել Միւնխէնէր Ալկեմայնէի մէջ յօդուածին, որ անանուն թղթակցութիւն մը մէջ կը բերէ՝ ծանուցանող թէ Գերմանիա առժամաբար մոռցուեր է Տէզիոյի մէջ եւ թէ անբաւական են Պարոն ֆոն Էրէնթալի այն խօսքերը թէ երրորդ դաշնակցին մտածումը մինչեւ ներկայ եղած է տեսակցութեան մէջ։ Պաշտօնական ձեւ ունեցող մէկ քանի տողեր երեւան կը հանեն այդ տեսակ մեղադրանքի մը անիրաւութիւնը, մինչդեռ Ֆրէմտէնպլաթի յօդուածը երկու սիւնակ կը նուիրէ՝ հաստատելու թէ Տէզիոյի տեսակցութիւնը, Եռեակ Դաշնակցութեան ոգիին հակառակ եւ կայսերական տեսակցութեան արդիւնքը ըլլալէ զատ, նոր եւ փայլուն արտայայտութիւն մըն է Եռեակ Դաշնակցութեան հաստատուն ըլլալուն։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Նովոյէ Վրէմիա ընդարձակ յօդուած մը կը հրատարակէ, դատափետելով Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի մէջ ֆրանսացի գրողի մը կողմէ եղած հրատարակութիւնը՝ ֆրանքօ-ռուս դաշնադրութեան դէմ։ Ռուս թերթը, Ֆրանսայի համար դաշնադրութեան առաւելութիւնները թուելով, կ'ամբաստանէ յօդուածին հեղինակը թէ երկրաբրութիւն չունի եւայլն։ Նովոյէ Վրէմիա այնպէս կը նկատէ թէ քաղաքական այդ կարգի յօդուածներ, ծանօթ գրողներու կողմէ ստորագրուած, մեծ վնաս կը պատճառեն Ֆրանսայի գործնական շահերուն։ Ռուս թերթը նոյն յօդուածին հեղինակին հետ կ'ընդունի թէ դաշնադրութեան ծագումը կրնայ ըլլալ Ֆրանսացիներու կողմէ սնուցուած վրիժառութեան գաղափար մը, բայց կը յայտարարէ թէ Ռուսիա բնաւ պարտաւորութեան մէջ չէ գտնուած ոյժ տալու Ֆրանսայի յարձակողական ծրագիրներուն. նաեւ իբր դաշնակիցէն այդ տեսակ ծառայութիւն մը չէ պահանջած։ Ասոր ապացոյցը կը գտնուի ճաբոնական պատերազմին եւ այդ պատերազմին ատեն Ֆրանսացիներուն ընթացքին մէջ։ Նովոյէ Վրէմիա վեր կը հանէ տէրութեանց խմբաւորումներուն ընդհանուր օգուտը։ Կ'ըսէ թէ ֆրանքօ-ռուս դաշնադրութիւնը, եթէ լաւ հասկցուի, բարերար ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ երկու երկիրներուն համար ալ։ Յօդուածը ստորագրած է Պ. Ինգարով։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Եամամոդօ ծովակալը կարեւոր բանախօսութիւն մը արտասանեց Մոնրէալի մէջ (Գանատա) իրեն ի պատիւ տրուած սեղանի մը պահուն։ Ծովակալը մտադիր էր վերադարձին Սան-Ֆրանչիսքօ այցելել, սակայն Պ. Ռուզվէլդի, Իվէնս ծովակալին ու Կրանդ զօրավարին հետ ունեցած տեսակցութենէն ետքը, անհրաժեշտ չէր նկատած այդ այցելութիւնը։ Եամամոդօ ծովակալը սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Երջանիկ եմ տեսնելով որ այդ անձնաւորութեանց հետ համամիտ կը գտնուիմ՝ այսինքն թէ խաղաղութիւնը եւ բարեկամութիւնը պէտք է կարգադրեն Մ. Նահանգաց ու Ճաբոնի յարաբերութիւնները։ Սան-Ֆրանչիսքոյի հակաճաբոնական շարժումը տեղական գործ մըն է առանց կարեւորութեան։ Բնաւ Մ. Նահանգաց իսկական զգացումը չի ներկայացներ։»

—Եամամոդօ ծովակալը հերքեց Սան-Տիէկոյի մէջ ճաբոնցի զինուորական սպայի մը ձերբակալման խնդիրը։ Խօսելէ հերքեց այն լուրը թէ ճաբոնական նաւային ու զինուորական իշխանութիւնները այդ տեսակ միջոցներու դիմած ըլլան։ Ճաբոն օտար տէրութեանց հետ իր յարաբերութեանցը մէջ անկեղծ քաղաքականութեան մը կը հետեւի։ Եամամոդօ ծովակալը խստիւ քննադատեց ամերիկեան կարգ մը լրագիրներ, որոնք խաղաղութեան թշնամիներն են։

—Պուէպլէի մէջ զրոյց կայ թէ Հոլանտայի ու Ճաբոնի միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին՝ Ճաբոնի վաճառելու համար՝ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ հոլանտական կղզիներէն մէկը, որ իբրեւ ածուխի կայան պիտի ծառայէ ճաբոնական նաւատորմին։ Կ'ըսուի թէ այդ կղզին Փիլիպպեանց շրջակայքը կը գտնուի։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՆԵՐԸ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Աւկսպուրկէր Ապէնտծայթունկ կը հրատարակէ Շէլ բրոֆէսէօրին նամակները, որոնց մէկը կը հաստատէ թէ Քորրիսբոնտէնցա Ռոմանայի վերջին հրատարակութիւնը թէ Շէլ յետս կոչում ըրած ըլլայ, սխալ է։ Այդ նամակին մէջ Շէլ մասնաւորաբար կը հերքէ այն պարագան թէ 1904 յունուարին յետս կոչման գիր մը ստորագրած ըլլայ։ Կը յայտարարէ թէ Շլէօր եպիսկոպոսը, որ բրոդոքոլը ստորագրած է, տեսակցութեան մը պահուն միայն կարդացեր է իրեն, առանց պահանջելու որ ստորագրէ։ Աւկսպուրկէր Ապէնտծայթունկ կ'ըսէ թէ, իր ձեռքը գտնուած գրութեանց նայելով, Շէլ նաեւ յետս կոչում մը չէ արտասանած 1905 դեկտեմբեր 6ին, այլ միայն իր վարդապետութիւնը պաշտպանած է՝ Սդուֆլէր ժէզուիդին կողմէ եղած սխալ յայտարարութեանց դէմ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն Տեյլի Նիւզի թէ Մ. Նահանգաց ծովային պաշտօնատունը ծանուցում մը հրատարակեր է, որուն համաձայն, Վիրճինիա մարտանաւը եւ Քօլօրատօ Բէնսիլվանիա եւ Ուէսդվիրճինիա յածանաւերը հրաման ստացեր են Մայրագոյն Արեւելքի նաւատորմէն՝ փոխանակ ճաբոնական ջուրերն երթալու, Փիլիպպեան կղզիներն ուղեւորիլ։

—Ուրբաթ օրը Քօլումպուսի (Օհիօ) բանտին մէջ տեղի ունեցաւ Հէնրի Ուայդ անուն մարդասպանին նկատմամբ տրուած մահու պատժին գործադրութիւնը։ Ուայդ ելեկտրական աթոռին վրայ ամրապէս պըրկուած էր, երբ ելեկտրական հոսանքը, 1150 վոլդ, տրուեցաւ։ Առաջին հարուածը չսպաննեց Ուայդը եւ ներկայ բժիշկները հաստատեցին թէ սիրտը դեռ կը բաբախէ կանոնաւորաբար. երկրորդ հարուածն ալ ապարդիւն մնաց։ Ասոր վրայ որոշուեցաւ սաստկացնել ելեկտրական հոսանքին ոյժը, որու միջոցին փայլուն բոցեր դուրս ցայտեցին Ուայդի սարսռուն մարմինէն, եւ այրած միսի հոտը պատեց ամբողջ սրահը։ Ելեկտրական հոսանքը մէկ քանի երկվայրկեան եւս շարունակուեցաւ։ Ուայդ մեռաւ այրելով, եւ ոչ թէ ելեկտրական հարուածէն։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐ. ՈՒԱՇԻՆԿԴԸՆԻ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ. —Ուաշինկդըն-Պալմաչէֆայի նոր դատ մըն ալ պիտի տեսնուի, սակայն այս անգամ քաղաքային ատեանին առջեւ։ Դատին առարկաներն են Օր. Ուաշինկդընի կողմէ Պալմաչէֆայի ուղղուած այն բազմաթիւ նամակները որոնք դատավարութեան պահուն կարդացուեցան անձնական դատախազին փաստաբանին կողմէ։ Հիմա Պալմաչէֆա ընտանիքը ետ կը պահանջէ այդ նամակները՝ իբրեւ սեպհականութիւն Ինէսթօ Պալմաչէֆայի ժառանգորդներուն։ Ուաշինկդըն ընտանիքը, չուզելով որ այդ նամակները հրատարակուին, կը յայտարարէ թէ անոնք Օր. Ուաշինկդընի կը վերաբերին եւ գաղտնի հանգամանք մը ունենալով օտար ձեռքերու չեն կրնար յանձնուիլ։ Արգելք դըրուեցաւ, որպէս զի ատոնք որ եւ է կողմ չյանձնուին, մինչեւ որ դատարանը որոշէ թէ որո՛նք են սիրային այդ հռչակաւոր նամակներուն օրինաւոր տէրերը։

ՀՍԿԱՅ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ.— Ֆրանց Քարաս անուն ռուս գիւղացի մը, անցեալ շաբթու, կայսրուհիին ներկայութեան, Ռուսիոյ կայսեր իբրեւ նուէր մատոյց հսկայ ժամացոյց մը որ 360 քիլօ ծանրութիւն ունի։ Ֆրանց Քարաս, ինքնօգնութեամբ համբարած հմտութիւններով, 32 տարի առաջ ծրագիր յղացած էր այդպիսի ժամացոյց մը շինելու, որուն զանազան կտորները հալեցնելէ ետքը, վեց տարի աշխատեցաւ կատարելագործելու համար։ Այս ժամացոյցը չորս հարիւր օրը մէկ անգամ պէտք է լարել. կը ցուցնէ ամիս, օր եւ շաբաթ, ցերեկուան եւ գիշերուան երկայնութիւնները, արեւու ծագումը եւ մայրամուտը, նահանջ ու պարզ տարիները, լուսնին երեւումները, եւ երկրագնդին շարժումը արեւի շուրջը։ Ժամացոյցին հաստ ապակիէ տախտակին վրայ, սեւ էմալով նշանակուած են թուանշանները մէկ մետր երկայն եւ 70 սանդիմետր լայնութեամբ։ Ամբողջ մեքենական կազմածը պղինձէ է, որ առանց դադրելու կը բանի եւ կը ցուցնէ ժամերը։ Մասնագէտները գերազանց մեքենականութիւն մը կը տեսնեն այդ կազմածքին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Պրուսայի նահանգին Միխալըճ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Տարը Տէրէի նախորդ նաիպ Ալի Լէվէր էֆ.։ Սըվազի նահանգին Լօքէֆսէր գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Կարզանի նախորդ նաիպ Խալիլ Րիզա էֆ.։ Վանայ նահանգին Ածիլճեւազ գաւառակին նաիպ անուանուեցաւ Կարզանի նաիպ Ահմէտ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Արուեստի չքադրամ տրուեցաւ Իւչաքի երեւելիներէն կապերտի վաճառական Կէօզէլէրզատէ Մէհմէտ Սաատը էֆ.ի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ընդհանուր վարչութեան Տնօրէնին առաջին օգնական անուանուեցաւ Տնօրէնին օգնականներէն Զէքի պէյ եւ Տնօրէնին օգնական անուանուեցան Կ. Պոլսոյ դիւանին առաջին քարտուղարի օգնական Րաիֆ եւ Մանիսայի թղթակցութեանց նախորդ տեսուչ Ահմէտ Րէմզի էֆ.ները։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան եւ հիւպատոսական պայմանագրութեան խառն յանձնաժողովը, երէկ, վեցերորդ նիստը գումարեց արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ՝ նախագահութեամբ մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշայի։ Ամբողջութեամբ կարդացուեցաւ հիւպատոսական պայմանագրութեան ծրագիրը, որուն յօդուածներուն խորհրդակցութիւնը յետաձգուեցաւ յառաջիկայ նիստին։ Յանձնաժողովը վաղը նորէն պիտի գումարուի։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Ինչպէս կը յիշուի, անգլիական Պալթի շոգենաւը, երեք տարի առաջ, Գարաքէօյի կամուրջին Պոլսոյ կողմի «տուպա»ներէն մէկին զարնուելով, զայն ընկղմած էր, որով անոր տեղ առժամեայ «տուպա» մը դըրուած էր։ Թէրսանէի մէջ նոր «տուպա»ին շինութիւնը աւարտած ըլլալով, երէկ գիշեր տեղը դրուեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ վարչութիւնը որոշեց որ առանց տոմսակի շոգենաւ նըստողներէն տոմսակին արժէքին կրկնապատիկը գանձուի, ինչպէս կ'ընեն երկաթուղիի ընկերութիւնները։ Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հաւանեցաւ այդ որոշումին։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը, զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսչութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, ծանոյց ամէն կողմ որ «Թիրեաք»ը, աֆիոնի բաղադրութիւն մը ըլլալով, մանրավաճառներուն բացարձակապէս արգիլուի անոր վաճառումը. դեղի վաճառականները միայն դեղագործներուն ծախեն եւ այս վերջիններն ալ առանց բժշկական դեղագրի ժողովուրդին չտան։ Ոստիկանութեան նախարարութիւնն ալ այս մասին պէտք եղած ծանուցումը ըրաւ պատկանեալ պաշտօնեաներուն։

ՄԱԾՈՒՆՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ կարգ մը անձեր, իրենց անձնական շահը ապահովելու նպատակով, մածունի պատրաստութեան պահուն կաթին խառնուած ջուրին համեմատութեամբ նշայ, ալիւր, օսլայ եւայլն կը խառնեն, եւ նկատելով որ մածունը կարգ մը հիւանդութեանց համար իբրեւ դեղ կը ծառայէ եւ տղոց համար ալ սնունդ մըն է, որով այդ պարագան հանրային առողջութեան կը վնասէ, ծանոյց ամէն կողմ թէ պէտք է արգիլել այդ խարդախութիւնը եւ թէ թաղապետական բժիշկները պարտաւոր են քննել մածունները, եւ երբ խարդախուածներ տեսնեն, իսկոյն գրաւեն զանոնք եւ տէրերն ըստ օրինի դրամական տուգանքի ենթարկեն։ Ներքին գործոց նախարարութիւնն ալ այս պարագաները հաղորդեց նահանգներուն, որպէս զի հարկ եղած զգուշացումը ըլլայ փաթախի տէրերուն։

ԱՄԱՌՈՒԱՆ ՄԷՋ ՁԻՒՆ.— Պուլկարիոյ մէջ Խալիմալի շրջակայ Ռուսալի լերանց վրայ, անցեալ կիրակի, յորդահոս անձրեւէ մը ետքը ձիւն տեղալով այդ լեռներուն գագաթները սպիտակ խաւով մը ծածկուեր են։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ տարապայման տաք կ'ընէ։ Ջերմաչափը յիսուն աստիճան ցոյց կուտայ։

— Երկուշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժամախտէ եօթը դէպքեր ու չորս մահեր պատահեր են։ Եգիպտոսի միւս մասերուն մէջ ալ եօթը դէպքեր եւ երեք մահեր պատահեր են։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչական խորհուրդին նախագահ Սըր Ատամ Պլօք, երէկ, Լոնտոն ուղեւորեցաւ Քէօսթէնճէի ճամբով։

ՍՈՒԷԶԻ ջրանցքէն յուլիս 11էն 20 (Ն. Տ.) անցած նաւերուն թիւն է 104 եւ գոյացած հասոյթը 2,870.000 ֆր.։

ԽՈՂԱԿՆԵՐԸ.— Հանրային Պարտքի վարչութեան քննիչ Պ. տը Ռէյմոն խողակներու մասին քննութիւն կատարելու համար Կէմլէքին երթալով, նախ Նուրի փաշայի գործարանը այցելեր եւ տեսեր է թէ մէկ քիլօ խողակէն կարելի է 27 դրամ մետաքս հանել՝ այսինքն անցեալ տարիէն աւելի։ Քննիչը միւս գործարաններն ալ այցելելով խողակները գնահատեր է, ինչպէս նաեւ գեղին խողակները։ Պանտրմայի գեղին խողակը Պաղտատի տեսակին չափ նշանաւոր է։ Պ. տը Ռէյմոն նոյն նպատակով Սէօլէօզ ու Բազարքէօյ ալ գացեր է։ Այդ տեղերը խողակը թէ՛ լաւ է եւ թէ առատ։ Սէօլէօզի մէջ մէկ քիլօ խողակէն 30-31 եւ Բազարքէօյի մէջ 29-30 դրամ մետաքս կը ստացուի։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ նոր գործակատար Պ. Կրէկովիչ իր յանձնարարագիրը վաղը պիտի յանձնէ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղիներու ներկայ տարեշրջանին առաջին վեցամսեայ հասոյթը անցեալ տարուան միեւնոյն ժամանակամիջոցէն աւելի է։ Այդ առաւելութիւնը 1,300,000 ֆր. է։ Անկէ ի վեր հասոյթները աւելի շատցած են։ Այդ յաւելման պատճառներէն մէկն ալ անցեալ տարի սոմ. նահանգներուն մէջ հունձքերու առատութիւնն է։

ԱՆԱՍՆՈՑ ԺԱՄԱՆՈՒՄ.— Երեկ զանազան տեղերէ Կ. Պոլիս բերուեցան 2065 ոչխար, 485 գառնուկ եւ 52 եզ։

ՏՐԱԿԻԱՅԻ մէջ, անցեալ երկուշաբթի, յորդահոս անձրեւ տեղալով, երկաթուղին 151րդ քիլոմէդրին վրայ աւրուեր է։ Կ. Պոլիս-Սէլանիկ երկաթուղիի միացեալ գիծին ընկերութիւնը գործաւոր եւ այլն ղրկեր է՝ հարկ եղած նորոգութիւնը կատարելու համար։ Այդ վնասը կառախումբերու երթեւեկին արգելք ըլլալու չափ մեծ բան մը չէ. փոքր կամուրջ մը փլած եւ հեռագրական տասնըհինգ գերաններ տապալած են, որոնք շուտով պիտի նորոգուին։

ԲԱՐԻԶԻ մէջ գոհարեղէններ շորթելով Կ. Պոլիս եկած իտալական հպատակ Ռոտիդի անուն անձը, որ Բերա Բէլէսի մէջ ձերբակալուած էր, իտալական հիւպատոսարանին կողմէ առժամաբար արձակուեցաւ, վասն զի Իտալիայէն ու Ֆրանսայէն տեղեկագիրներ ուզուեցան՝ այդ անձին մեղապարտութիւնը հաստատող, որով անոնց ժամանումին պիտի սպասուի։ Ռոտիդի Բարիզի պանքաներէն մէկէն 38,000 ֆր. փոխ առած էր, գոհարեղէններ աւանդ թողլով։ Այդ գոհարեղէնները, որոնց արժէքը 60,000 ֆր. է, Կ. Պոլիս հրեայ վաճառականի մը ղրկուած ըլլալով, իտալական հիւպատոսարանը գրաւի ենթարկած է զայնս։

ԷՐՏԷՔ գաւառակին Էքինլիք անուն տեղին հանը. Պարտքի վարչութեան պաշտօնեայ Իպրահիմ Զիքրի էֆ. որ նոյն վարչութեան պատկանող քառասուն հազար ղրուշէ աւելի գումար մը իւրացուցած եւ փախած էր, Կէօնանի գայմագամ Խալիլ Սամի պէյի կողմէ ձեռք առնուած միջոցներով ձեռք անցուեր է այդ գաւառակին Սէզի գիւղին մէջ։ Քառասուն հազար ղրուշի գումարն ալ գտնուեր է նոյն գիւղին մէջ Բիւչիւք Մէհմէտի տունին։

ՕՂԻՆ ԴՐԱՄԸ.— Պոլիս, Պալըք Բազար, Արսլան խանի թիւ 3 սենեակը բնակող Կիւլպալիօղլը Քոսթի անուն մարդ մը, երէկ գիշեր ժամ 1ին, բաւական գինով վիճակի մէջ Սիրքէճիի կայարանին մօտ գինետուն մը գնաց եւ հոն կէս ժամու չափ նորէն սկսաւ արբենալ։ Գինովը բաւական տաքնալէ ետքը ուզեց երթալ. ոտքի ելաւ. իսկոյն գինետան սպասաւորը Ալէքօ զայն դիմաւորեց եւ դրամ պահանջեց, բայց Քոսթիի գրպանները չափազանց թեթեւ ըլլալով, չկրցաւ գոհացուցիչ պատասխան մը տալ։ Ասկէ կռիւ մը ծագեցաւ եւ վերջապէս Քոսթի դաշոյնը քաշեց եւ Ալէքօն փորէն ու կոնակէն զարկաւ։ Վիրաւորը գետինը գլորեցաւ։ Ոճրագործը փախաւ։ Ալէքօյի վիճակը ծանր ըլլալով, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՕԹՈՒՆ ԳԱՊՈՒԻ մէջ տասը տարեկան տղայ մը՝ Տիմիդրի՝ ուրիշ տղոց հետ երէկ կը խաղար։ Նոյն պահուն Տիմիդրի հոն կեցած կառքի մը ձիուն ոտքերուն տակ գտնուած քարը երբ առնելու կ'աշխատէր, ձին խրտչելով կից մը զարկաւ եւ խեղճ տղուն շրթունքը ճմլուեցաւ եւ ակռաները կոտրտեցան։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՆԵՐ.— Առջի գիշերը Գուրպաղըլը Տէրէի ոստիկանութեան գօմիսէր Համտի եւ ոստիկան Ալի էֆ.ները երբ նոյն կողմը շրջան պահակախումբի կ'առաջնորդէին, հանդիպեցան ծխախոտի մաքսանենգ Հիւսէյինի եւ անոր ընկերներուն։ Ոստիկանները ուզեցին զանոնք ձերբակալել, բայց մաքսանենգները զէնք պարպելով փախան. քիչ ետքը ամէնքն ալ ձերբակալուեցան։

ԳՐՊԱՆԱՀԱՏ.— Հանդերձավաճառ Բալիկերոն, երէկ առտու երբ Պալաթու նաւամատոյցէն շոգենաւ կը մտնէր, գրպանահատ մը շորթեց անոր դրամապանակը, որ կը պարունակէր 33 օսմ. ոսկի, 3½ անգլիական եւ մէկ ֆրանսական։

ԵՂԵՌՆԱԳԱՏ ատեանը, երէկ, դատեց Ճիպրայիլ անուն ոսկերիչ մը, որ իբրեւ դրամանենգ ամբաստանուած էր։ Ճիպրայիլ արարքը հաստատուելով, դատապարտուեցաւ տասը տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

—Նոյն ատեանը, երէկ, եօթնական տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Հաշիմ ու Վէյսի անուն անձերը, որոնք անցեալ փետրուարին Ֆէրիքէօյի Նէնէ Մահալլէսի իմամ Իպրահիմ էֆ.ի ճամբան սպասելով, զայն ծեծած, վիրաւորած ու մէկ ականջը կտրած էին։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական դատարանը, երէկ, դատեց Պոլսոյ Շէհրէմինի թաղը բնակող Հաֆըզ Մուսթաֆա ու Սալիհ էֆ.ները, որոնք ամբաստանուած էին թէ Արիֆ էֆ. անուն անձէ մը բռնի դրամ պահանջած են։ Ատոնց արարքը հաստատուելով, դատապարտուեցան մէյմէկ տարուան բանտարկութեան եւ երեքական ոսկի տուգանքի։

ԿՕՇԻԿ ՆԵՐԿՈՂ, Թանաշ, Գասըմ Փաշայի մէջ, առջի օրը կռուեցաւ իր կնոջ հետ, զոր ածելիով մը երեսէն ու դաստակէն վիրաւորեց։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՌԱՁԱՅՆԸ ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Կը լսենք թէ երէկ Կրօն. Ժողովի մէջ շահեկան խօսակցութեան նիւթ ընծայեր է եռաձայնի համար կազմուած յանձնաժողովին գործունէութիւնը։ Տ. Մանկունի Սրբազան յայտարարեց որ Տ. Գէորգ Կաթողիկոսի օրով տպուած ձայնագրեալ Պատարագի արարողութիւնը շատ թերի էր, եւ թէպէտ ինք տպուելէն առաջ փոփոխութիւններ ներմուծած է, բայց այդ թերութիւններէն շատեր մնացած են դեռ։ Այս յայտարարութենէն բացայայտ կ'երեւայ որ նոյն իսկ Տ. Մանկունի Սրբազանի համար ձայնագրեալ Պատարագի արարողութիւնը իբր մայր-եղանակ կարելի չէ հեղինակաւոր համարիլ։ Այս պարագան մեծ կարեւորութիւն ունի այն բազմաձայն պատարագներու քննութեան համար որոնց առաջին ձայնը տեղ տեղ կը շեղի ձայնագրեալ եւ տպագրեալ Պատարագի երգեցողութենէ։

Ս. Պատրիարքն ալ խօսելով եռաձայնի համար կազմուած Յանձնաժողովի գործունէութեան վրայ, ըսաւ ի միջի այլոց թէ ինք շատ տեղեր այցելած է եւ միաձայնի ընդհանուր նմանութիւն գտած չէ։ Ամէն տեղ գործածական միաձայնները այլ եւ այլ տեղական երաժշտութեանց ազդեցութեան ենթակայ են։ Մայր-Աթոռ երգուող միաձայնը աւելի եւրոպական երաժշտութեան ազդեցութեան տակ է, այստեղ աւելի արեւելեան։ Նոյն իսկ Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ միաձայնը տարբեր կ'երգուի այլ եւ այլ դպրապետներու կողմէ։ Երաժշտապետ Պապա Համբարձում կ'ըսէր թէ ինք համբաւաւոր երաժշտագէտ Կարապետ Պաղտատլեանին շարական մը եօթն անգամ երգել տուած է եւ ձայնագրած է, եւ Կարապետ 7 անգամ ալ տարբեր մօդիւլներով երգած է նոյն շարականը։ Արդ, քանի որ Կարապետ Պաղտատլեանի պէս երաժիշտ մը բերնին մէջ շարական մը այսքան փոփոխութեան կ'ենթարկուի, ո՞րքան մեծ փոփոխութիւններ կրած պիտի ըլլայ Պատարագի երգեցողութիւնը Ս. Սահակի եւ Ս. Մեսրոպի օրերէն սկսեալ, որ գուցէ 15000 դպիրներու բերնէ բերան շրջելով մեզ աւանդուած է։ Ասկէ կը հետեւի որ հնադարեան չի կրնար ըլլալ այն մայր-եղանակը, որ այսօր կ'երգուի մեր եկեղեցիներուն մէջ։ Շատ նշանակալից եւ ուղիղ են Ս. Պատրիարքին դիտողութիւնները։ Միաձայնի անփոփոխելի նմանութիւն չկայ մեր արդի Պատարագի երգեցողութեան մէջ եւ այս պատճառով նոյն իսկ միաձայն մայր-եղանակը պէտք է հետազօտուի հայ-եկեղ. երաժշտութեան ոճին յարմար եւ անյարմար ըլլալու տեսակէտով։ Այսպիսի քննութիւն մը կրնան ընել սակայն միայն անոնք որոնք քաջ ուսումնասիրած են մեր եկեղ. եւ հին եղանակները, թափանցած են եւրոպական եւ արեւելեան երաժշտութեան բազմազան ոճերուն։ Այս պարագան շեշտած էինք արդէն Արեւելքի երկուշաբթի օրուան թիւով առաջնորդող յօդուածին մէջ։ Եռաձայնի համար կազմուած Յանձնաժողովը կրնա՞յ այս տեսակէտով լուծել միաձայն մայր-եղանակի խնդիրը։ Մենք կը տարակուսինք։ Կը տարակուսինք մանաւանդ անոր համար, որ թէպէտ Յանձնաժողովի բոլոր անդամներն ալ կ'երգեն պատարագի երգեցողութեան հատուածները, բայց ինչպէս կը լսենք Մանկունի Սրբազանին յարմար դատածները միայն կը ձայնագրուին։ Այս դրութիւնը բոլորովին սխալ է։ Յանձնաժողովի մը կազմուիլը միայն այն ատեն արդարացում կը գտնէ երբ երգուած եղանակներուն յարմար ու պատշաճ դատուիլը Յանձնաժողովի անդամներու մեծամասնութեամբ լուծուի։ Թէեւ Յանձնաժողովի անդամներուն վրայ 4 հոգի ալ աւելցած են, ինչպէս կ'երեւայ Կրօն. Ժողովի որոշումներէն, սակայն եթէ պատարագի երգեցողութեան քննութիւնը այս ձեւով չարունակուի, ամէն ջանք ապարդիւն պիտի անցնի եւ եռաձայնի հիմ ծառայող մայր-եղանակ մը անկարելի պիտի ըլլայ կազմել։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին, Կրօն. Ժողովէն՝ Տ. Վահրամ, Տ. Գրիգորիս եւ Տէր Մովսէս Սրբազանները, Տ. Ղեւոնդ Դուրեան եւ Տ. Գրիգորիս Պալագեան վարդապետները, Տ. Սահակ Ա. քահանայ Տէր-Սարգսեան, Տ. Միքայէլ քահանայ Աշճեան, Տ. Համայեակ քհնյ. Ինքսէրճեան եւ Տ. Գրիգորիս քհնյ. Չէպէճեան։ Իսկ Քաղ. Ժողովէն՝ Տիրան պէյ Աչնան, Տօքթ. Աճէմեան պէյ, Վահան պէյ Սուրէնեան, Մկրտիչ էֆ. Ատտեան եւ Տիգրան էֆ. Թօքաթեան։

⁂ Եդեսիոյ առաջնորդ Տ. Անանիա Վ. խնդրած էր արտօնել զինքը Կ. Պոլիս գալու։ Խառն Ժողովը որոշեց Պոլիս կանչել զայն։

⁂ Տ. Փառէն Վ. որ քննիչ ղրկուած էր Եդեսիա, առաջարկած էր լուծել Եդեսիոյ վարչական եւ գաւառական ժողովները։ Ժողովը ընդունեց այս առաջարկը եւ հրամայեց նոր ընտրութիւններ կատարել։

⁂ Ժողովը ասկէ զատ զբաղեցաւ յարաբերական խնդիրներով։

ՄԱՀ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖ. ԹԱՎՇԱՆՃԵԱՆԻ

Երէկ ցաւով կ'իմանանք Նիւ-Եորքաբնակ մեծահարուստ եւ բարեգործ վաճառական Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեանի մահը։ Հանգուցեալը իր գրասիրական, կրթասիրական ու եկեղեցասիրական նուիրատուութիւններովը, աղքատ ընտանիքներու եւ չքաւոր ուսանողներու ընծայած պաշտպանութեամբը այնքա՛ն ծանօթ եւ սիրուած դէմք մըն էր, որ զինքը անձամբ չի ճանչցողներն իսկ դառնութեամբ պիտի համակուէին իր անակնկալ մահագոյժը իմանալով։

Երէկ առաւօտ, վաճառական Մինհրան էֆ. Մուրատեանի (որուն քեռայրն էր Թավշանճեան էֆ.) հասած հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ Թավշանճեան էֆ. ծանրապէս հիւանդ է։ Մուրատեան էֆ. փութաց հեռագրով մանրամասն տեղեկութիւններ խնդրել։ Իրիկունը, Նիւ-Եորքէն հասած երկրորդ հեռագիր մը կը գուժէր թէ «Թավշանճեան էֆ. մեռած է»։ Դիւրին է երեւակայել այս դառն լուրին առաջ բերած վշտալի տպաւորութիւնը իր ընտանեկան շրջանակներուն մէջ, այստեղ, ինչպէս ուրիշ շատ մը քաղաքներու մէջ, ուր ազգականութեան կապեր ունի ծանօթ ընտանիքներու հետ։ Իսկ հանրային տեսակէտով՝ Թավշանճեան էֆ.ի մահը ճշմարիտ բարերարի մը մահուան ազդելի տպաւորութիւնը կը թողու ամենուս վրայ։

Մոռցուած չեն, վերջին հինգ-վեց տարիներու մէջ, իր ըրած զանազան նուիրատուութիւնները որոնք բոլորովին ինքնատիպ հանգամանք մը ունէին,— գրուած քերթողներու մրցումը որոնցմէ լաւագոյններուն դրամական պարգեւներ յատկացուց ու յետոյ հատորի մը մէջ ամփոփել տուաւ զանոնք՝ Քարոզգիրք անունով, — հակալքոլական մրցումը՝ որով հինգ-վեց ամիս զբաղեցաւ ու հետաքրքրուեցաւ ամբողջ Պոլսահայ մամուլը եւ որուն առթիւ ալ դրամական մրցանակներ նուիրեց։ Թավշանճեան էֆ. ինքնաբերաբար յանձն առած էր վերաշինել Գումգաբուի մայր վարժարանը, Էգնեան էֆ.ի հետ, քանի մը հազար ոսկի տրամադրելով որուն համար հարկ եղածը գրած էր արդէն Ս. Պատրիարքին եւ ճարտարապետական յատակագծերու պատրաստութիւնները կը կատարուէին։ Ասոնցմէ դուրս, որոնք մեզի մօտէն ծանօթ եղածներն են միայն, հանգուցեալը բարեգործութեանց երկար շարք մը ունէր, կ'ըսէին, ամսական յատկացուցած ըլլալով 40ի չափ աղքատիկ ընտանիքներու եւ բաւական թուով չքաւոր ուսանողներու։

Իր առանձնայատկութիւններէն, կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել՝ հաճոյքներէն մէկն էր, իր գրասիրական, բարոյասիրական գաղափարները, գործի կեանքի ու բարեսիրութեան վրայ իր տեսութիւնները իր իսկ գրչով պարզել լրագրութեան միջոցաւ, եւ Պոլսահայ թերթերը, վերջին տարիներու միջոցին, վայելած էին իր աշխատակցութիւնը բազմաթիւ նամակներով ու յօդուածներով որոնք ախորժով ու հետաքրքրութեամբ կը կարդացուէին, ո՛չ թէ հարուստ անձնաւորութեան մը գրիչէն ելած ըլլալնուն համար, այլ որովհետեւ առողջ կարծիքներ, շինիչ սկզբունքներ կը բովանդակէին՝ համով-հոտով գրուած։ Գործի այդ մեծ վաճառականը polémiste մըն էր, եւ է՛ն նշանաւորը պիտի մնայ իր լրագրական վիճաբանութիւններէն՝ «անբարոյական գրականութեան» դէմ իր մղած պայքարը, որով զգետնեց իր ընդդիմախօս զաւեշտագիրը։ Թավշանճեան էֆ.ի մահով ո՛չ միայն կ'անհետանայ ազնիւ բարերար մը, մարդասէր անձնաւորութիւն մը եւ հայ առեւտրական դասին պատիւ բերող անձնաւորութիւն մը, այլ նաեւ Պոլսահայ լրագրութեան գնահատելի աշխատակիցներէն մէկը։

Հանգուցեալը որդին էր Մայր եկեղեցւոյ բարեյիշատակ Տ. Ստեփան քահանայի, որ իր աշխարհականութեան ժամանակ պահ մը առեւտրական ասպարէզն ընդգրկելէ ետք, յօժարութիւն զգաց ինքզինքը նուիրելու Եկեղեցւոյ ծառայութեան եւ թողուց բարեկրօն երէցի մը յիշատակը որուն ձօնած է իր որդին՝ Քարոզգիրքը։ Յովհ. էֆ. Թավշանճեան կանուխէն ընդգրկեց գործի ասպարէզը եւ բաւական տարիներ Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ վաճառականութեամբ զբաղելէ յետոյ, ընտանեօք Նիւ-Եորք գնաց հաստատուեցաւ, ուր իր ուշիմութեամբ, սրատեսութեամբը եւ գործնական միտքովը յաջողեցաւ մեծ զարկ մը տալ արեւելեան գորգերու վաճառականութեան գործին, որով կը զբաղէր։ Իրազեկներ կը պատմեն թէ ո՛չ միայն Նիւ-Եորքի, այլեւ Ամերիկայի ուրիշ մեծ քաղաքներու մէջ «Թավշանճեան» անունը կրող գորգի վաճառատուները, — իր մասնաճիւղերը, — եզական յարգ կը վայելէին օտարներուն առջեւ։

Թավշանճեան էֆ. ինքնօգնութեամբ յառաջացած եւ խելացի գործունէութեամբ հետզհետէ յառաջդիմելով, պատուաւորապէս տիրացած էր ահագին հարստութեան մը։ Կանխահաս մահը, խլելով զինքը իր սիրելիներէն, կը խորտակէ իր առեւտր. գործունէութիւնը եւ իր բարեգործութեանց շարքը։

Թավշանճեան էֆ. դեռ երիտասարդ էր, հազիւ 40 տարեկան եւ կը թողու սգաւոր այրի մը ու երկու զաւակներ։ Ունի նաեւ չորս քոյրեր, որոնք ամուսնացած են ծանօթ անձնաւորութեանց հետ։

Այս անակնկալ եւ դառն մահուան առթիւ, Խմբագրութիւնս իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին Յ. Թավշանճեանի, զաւակներուն, հանգուցելոյն քոյրերուն, Տ. եւ Տիկին Մինհրան էֆ. Մուրատեանի եւ բոլոր պարագաներուն։

ՀԱԼԷՊ-ԱՅՆԹԱՊԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Կը լսենք թէ Հալէպ-Այնթապի թեմին բոլոր քահանաները հանրագիր մը ստորագրեր են՝ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին ուղղուած, խնդրելով որ իրենց Վիճակին Առաջնորդ Տ. Կարապետ վրդ.ը չբարձրացնէ եպիսկոպոսական աստիճանին, ինչպէս յառաջագոյն քանի մը հարիւր աշխարհականներու ստորագրութեամբ համիմաստ խնդրագիր մը մատուցուած էր Շնորհազարդ Կաթողիկոսին։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒԹԻՒՆՔ

Ս. Էջմիածնի Սինոդը ամուսնալուծման հետեւեալ վճիռները տուած է մայիս ամսուան մէջ. —

Ի 18ն մայիսի Սինոդն հաստատելով զեզրակացութիւն Կոնսիստորիային Ղարաբաղի՝ հրամայեաց լուծանել զպսակ Գասպարայ Գափեան ընդ կնոջն Նաչխունի Վաչէեան, առն եւ եթ տալով իրաւունս մտանել ի նոր ամուսնութիւն։

⁂ Ի նմին թուի, Սինոդն հրամայեաց լուծանել զպսակ Յովհաննիսի Աթինեան ընդ Սոնայի Սարգսեան Տ. Դաւթեանց՝ թոյլ տալով երկոցունց եւս մտանել ի նոր ամուսնութիւն զկնի միամեայ եկեղեցական ապաշխարութեան։

⁂ Ի նմին թուի հաստատելով զեզրակացութիւն Կոնսիստորիային Ղարաբաղի՝ լուծանել զպսակ Մովսիսի Յովհաննիսեան ընդ Գայիանեայ Գաբրիէլեանց, թոյլ տալով կնոջն մտանել ի նոր ամուսնութիւն։

⁂ Ի 21ն մայիսի Սինոդն հաստատելով զեզրակացութիւն Կոնսիստորիային Ղարաբաղի՝ լուծանել զպսակ Խուտիի Մկրտչեանց ընդ կնոջն Զարիի, թոյլ տալով առն մտանել ի նոր ամուսնութիւն։

⁂ Ի 23ն մայիսի Սինոդն հրամայեաց լուծանել զպսակ Աթանասի Ժամհարեանց ընդ կնոջն Աշխենի Աթանասեան՝ թոյլ տալով առն մտանել ի նոր ամուսնութիւն, իսկ կնոջն՝ զկնի եռամեայ եկեղեցական ապաշխարանաց միայն մտանել ի նոր ամուսնութիւն ընդ այլում։

⁂ Կոնդակ յանուն Սինոդի, որով վաւերական համարի պսակն Արշակայ Առաքելեանց ընդ Վարինկան Գասպարեանց ի 6երորդում աստիճանի ազգականութեան։

Կրօնական Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Տ. Վահրամ արքեպիսկոպոսի։ Ներկայ էին Տ. Գրիգորիս, Տ. Գաբրիէլ եւ Տ. Մովսէս եպիսկոպոսները, Տ. Ղեւոնդ եւ Տ. Գրիգորիս վրդ.ները, Տ. Մկրեան, Տ. Սարգսեան, Տ. Սանտալճեան Ա. քհ.ները եւ Աշճեան եւ Չէպէճեան քահանաները։

1. Ժողովը ասկէց առաջ որոշած էր որ ազգ. վարժարաններու մէջ կրօնի ուսուցիչները, Կրօն. Ժողովէ առանց վկայական ունենալու չի դասախօսեն։ Նոյնպէս որոշած էր որ մանկանց, պատանիներու եւ բարձրագոյն վարժարաններու ուսանողներու աւանդուելիք կրօնի դասերու նիւթերը ճշդուին։ Ժողովը այս անգամ սոյն կրօն. ուսուցչի վկայական եւ ուսուցման խնդիրները ուսումնասիրելու համար որոշեց Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեան ներքեւ կազմել քննիչ Մասնաժողով մը, որու անդամ ընտրեց Տ. Բաբգէն եւ Տ. Ղեւոնդ վրդ.ները, Տ. Սահակ Տ. Սարգսեան աւագ քահանան, եւ Տ. Տաճատ քհ. Փաչաեանը։— 2. Երաժշտ. Քննիչ Յանձնաժողովոյ նախագահ Տ. Վահրամ Արքեպսկ.ի առաջարկութեան վրայ Ժողովը պատշաճ դատեց նոյն յանձնաժողովոյ անդամոց թուոյն վրայ աւելցնել նաեւ Տ. Արտաւազդ վրդ. Գալէնտէրեան, Տ. Զարմայր քհնյ. Կէօզիւրեան եւ երաժշտապետ Երմոնդ Գույումճեան եւ Ռուբէն Ճիվանեան էֆ.ները։ — 3. Ասկէց առաջ Տիարպէքիրէ Տիկին Աննա Իշխանեան գրով մը յայտնած էր թէ իր օրինաւոր ամուսինը Մկրտիչ Իշխանեան, տարիներ առաջ օտար երկիր պանդխտած եւ հոն վերջերս օտարուհիի մը հետ ամուսնացած է, եւ խնդրած է իր մասին կարեւորը տնօրինել։ Այս առթիւ Պատրիարքարանի կողմէ հարկ եղած քննութիւններն ու բանակցութիւնները մայրաքաղաքիս Գերման հիւպատոսարանի հետ կատարուած եւ իրողութիւնը ստուգուած եւ Մկրտիչի ի կենդանութեան իր կնոջ կրկին ամուսնացած ըլլալը հաստատուած ըլլալով, Ժողովը որոշեց արտօնել Աննայի կրկին ամուսնանալ։ Իսկ Մկրտիչը իսպառ զրկեց Ս. Եկեղեցւոյ հաղորդակցութենէ։ — 4. Եդեսիոյ Առաջնորդ Տ. Անանիա վրդ. Հազարապետեան իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար մայրաքաղաք գալու հրաման խնդրած էր։ Ժողովը արտօնեց անոր Պոլիս գալը իր հիւանդութեան պատճառաւ։— 5. Կինճի Վիճակէն Խուլը գաւառակի քահանաները եւ ազգայինները հանրագրով մը գանգատ յայտնած էին թէ՛ Խուլըի Շիւղէք գիւղի Տ. Սարգիս քահանան ապօրէն պսակադրութիւններ կատարած է։ Ժողովը արժան դատեց Կինճի առաջն. փոխանորդ Տ. Վարդան վրդ. Մուրատեանի գրել, որպէս զի ստուգէ իրողութիւնը եւ արդիւնքը տեղեկագրէ։

Ժողովը ասկէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը վարչական եւ ամուսնական խնդիրներով։

—Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան, որ երկար տարիներէ ի վեր Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիի քարոզչութիւնը կը վարէ, յառաջիկայ սեպտ.էն Սսոյ Մայրավանքը պիտի վերադառնայ՝ Կիլիկիոյ մէջ թեմական պաշտօն մը ստանձնելու համար։

—Թօրգաբուի Թաղականութիւնը կազմուեցաւ 7 հոգիէ, զորս հաստատեց Ս. Պատրիարք Հայրը։

Մայրաքաղաքիս մէջ հրատարակուող El-Télégrapho (Էլ-Թէլէկրաֆօ) եբրայեցերէն թերթն եւս համակրական տողերով շնորհաւորած ըլլալով Արեւելքի արտօնութեան փոխանցումը Գարեգին էֆ. Պօյաճեանի անուան, մեր շնորհակալիքը կը յայտնենք նոյն թերթին յարգելի Տնօրէնութեան։

Տօքթ. Միմիտեան, որուն շահեկան ու օգտակար մէկ յօդուածը հրատարակած ենք այսօրուան Ա. էջին մէջ, այսուհետեւ պիտի շարունակէ Արեւելքի նուիրել իր աշխատակցութիւնը՝ առողջապահիկ գրուածներով, ժողովրդական լեզուաւ գրուած։

Գատըգիւղի պատուաւոր ազգայիններէն Գրիգոր էֆ. Չոլաքեան, բազմանդամ ընտանիքի մը հայրը, որ գործէ քաշուած կ'ապրէր, բաւական օրերէ ի վեր անյայտ եղած է։ Կը խնդրուի մեզմէ հրատարակել այս պարագան, որպէս զի եթէ որ եւ է տեղեկութիւն ունեցող մը գտնուի՝ հաճի իմաց տալ Չոլաքեան ընտանեաց։ Գրիգոր էֆ. բարձրահասակ ու տարէց անձ մըն էր առողջ երեւոյթով։ Կը կասկածուի թէ սրտի հիւանդութիւն ունեցած ըլլայ եւ յուսահատած՝ այդ պատճառաւ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Սկիւտարի աղքատ հիւանդաց Խնամակալութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ տարւոյս յուլիս 1էն 8 հետեւեալ նուէրները ստացած է.— Ռ.Ն.՝ իր մօր յուղարկաւորութեան առթիւ 20 ղրուշ, Գրիգոր էֆ. Մազմանեան՝ իր որդւոյն մկրտութեան առթիւ 20, Ահ՛ Կ. Պ.՝ կամաւոր նուէր 20, Մաքսուտ էֆ. Նալպանտի դստեր ամուսնութեան առթիւ Տիգրան էֆ. Գիւլըճեանէ 108, Մաքսուտ էֆ. Նալպանտէ 54 եւ Լեֆտեր էֆ. Նիքօղոսեանէ 60 ղրուշ։

(Ներք)

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼ ՖՆՏԳԼԵԱՆ

Տիկին Զապէլ Ֆնտգլեան, որուն տարաժամ մահը գուժեցինք երէկ, վերջին պահուն, յատուկ Մահազդով, սերած էր բարեհամբաւ ընտանիքէ մը եւ իր ամուսնութեամբ ալ միացած բարեհամբաւ ընտանիքի մը, այնպէս որ այս կրկնակ առաւելութիւններով պատուաւոր դիրք մը կը գրաւէր արդէն ընտանեկան լաւագոյն դասակարգերուն մէջ։ Իսկ իր բնածին յատկութիւնները, ստացած ընտիր դաստիարակութիւնը եւ կանացի անզուգական շնորհը գերազանց կը հանդիսացնէին զինքը՝ հայ գեղեցիկ սեռին մէջ։ Իր կրթութիւնը ստացած Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանը, եւ կանուխէն ամուսնացած Սարգիս էֆ. Ֆնտգլեանի հետ, Տիկին Ֆնտգլեան մանկամարդ հասակէն փայլեցաւ Օրթագիւղի ազնուական սալոններուն մէջ ուր, յարգանք եւ համակրանք կը սփռէր իր շուրջը։ Իբրեւ խօսուն եւ զարգացած մտքի տէր կին, իր ներկայութիւնը համակրանօք կ'ողջունուէր ամենուրեք։

Անհատական ու ընտանեկան կեանքէ դուրս, իր անունը սերտիւ կապուած է նաեւ մեր հանրային կեանքին հետ, իբրեւ անձնուէր ու բազմարդիւն աշխատող մը աղջկանց դաստիարակութեան գործին։ Դպրոցասէր Տիկնանց վարիչ մարմնին ատենապետութիւնը վարեց ողբացեալ Տիկինը երկար տարիներ, թէ՛ անձամբ հսկելով այդ կրթասիրական հաստատութեան վարժարանին մէջ դաստիարակուող աղքատիկ աղջիկներուն վրայ եւ թէ՛, միւս կողմէ, անձնուիրաբար օժանդակելով նիւթական արդիւնաւորմանը այն բարեգործական հանդէսներուն որոնք տարին մէկ անգամ կը տրուէին Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանին ի նպաստ։ Տարիներ ետք, վարեց նաեւ Հռիփսիմեանց վարժարանին խնամակալութիւնը՝ ոչ նուազ հոգածութեամբ։

Տիկին Զապէլ Ֆնտգլեանի մահուան լուրը, իր ազգականներու եւ ծանօթներու շրջանակէն դուրս, սուգով պիտի համակէ նաեւ այդ երկու վարժարաններու նախկին սանուհիները որոնք երախտագիտութեամբ պիտի յիշեն իրենց երբեմնի խնամակալուհին զոր իբրեւ մայր կը մեծարէին։ [illegible] յարկին տակ, տիպար-մայր մըն էր արդէն հանգուցեալը, իր զաւակներուն կրթութեանն ու մտաւոր զարգացմանը նուիրած աշխատութեամբը որուն շնորհիւ իր մանչ զաւակներէն մէկը, Տօքթ. Գրիգոր Ֆնտգլեան, բժիշկ է եւ միւսը՝ Արմենակ էֆ. Ֆնտգլեան, ծանօթ նկարիչ-երաժիշտը որ երկիցս մասնակցեցաւ Ազգ. Հիւանդանոցի նուագահանդէսներուն եւ 1905ի ձմրան ալ մասնաւոր նուագահանդէս մը տուաւ Իւնիօն Ֆրանսէզի մէջ։ Իսկ իր աղջիկ զաւակները՝ Օրիորդք Արաքսի եւ Անժէլ Ֆնտգլեան՝ ուսեալ, շնորհալի, ու չքնաղ յատկութիւններով օժտուած, պատիւ կը բերեն որչափ հայ գեղեցիկ սեռին նորահաս սերունդին՝ նոյնքան իրենց պատուական ծնողաց։ Այս դառն կորստեան առթիւ մեր խորին ու անկեղծ ցաւակցութիւնները կը յայտնենք վշտահար ամուսնոյն՝ Սարգիս էֆ.ի, ողբացեալ Տիկնոջ սգաւոր զաւակներուն, եւ Ֆնտգլեան գերդաստանի բոլոր անդամներուն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Ազգ. Ուսումն. Խորհրդոյ

Նախնական կրթութեան կազմական կանոնագրին ԼԱ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն ներկայ դպրոցական տարեշրջանի ուսուցչական ընտրելեաց Քննիչ Յանձնաժողովն կազմուած լինելով, ըստ ԼԴ. յօդուածոյ նոյն կանոնագրին սահմանեալ հարցաքննութեանց հրահանգին հետեւողութեամբ քննութեանց մասին հետեւեալ կարգադրութիւններն եւ ժամանակացոյցն որոշուած են՝

Ա.—Ուսուցչական ո եւ է կարգի վկայական ստանալ փափաքող ընտրելիներէն պէտք է որ այրերը 21 եւ կիները 18 տարիքը ամբողջացուցած ըլլան, եւ գրաւոր կերպով դիմեն Քննիչ Յանձնաժողովին եւ ներկայացնեն՝

1. Իրենց ծննդեան եւ մկրտութեան վկայականը։

2. Իրենց դպրոցական վկայագիրը, եւ բնակած թաղին Աւագերէցին եւ Թաղական Խորհրդոյ վկայականը իրենց վարուց ու բարուց մաքրութեան, եթէ օգնական ուսուցչութեան կամ մասնաւոր ճիւղի մը կամ ճիւղերու օգնական դասատուի կամ օգնական վարժուհւոյ վկայական կ'ուզեն ստանալ.

3. Իրենց օգնական ուսուցչութեան վկայականն՝ եթէ կ'ուզեն դաստիարակ-ուսուցչի կամ կամ մասնագէտ ուսուցչի վկայական ստանալ, ինչպէս նաեւ՝ ըստ ԼԴ. յօդուածի կանոնագրին՝ իրենց պաշտօնավարած վարժարանաց Տեսչութեան, Թաղական Խորհրդոյ կամ Հոգաբարձութեան վկայութիւնն առնուազն երկամեայ օգնական-ուսուցչի կամ վարժուհւոյ բարւոք ծառայութեան.

4. Համառօտ տեղեկագրութիւն մը իրենց անցեալ զբաղմանց եւ պաշտօնավարութեանց վրայ։

Առանց այս վկայագրերուն ընտրելին չընդունուիր քննութեանց մասնակցութեան։

Բ.—Քննութիւնները տեղի պիտի ունենան ըստ հետեւեալ ժամանակացոյցի.

Նիստ Ա., 20 Յուլիս, Ուրբաթ.— Արձանագրութիւն ընտրելեաց։

Նիստ Բ., 23 Յուլիս, Երկուշաբթի.— Կրօնք եւ բարոյագիտութիւն.— Տնտեսագիտական ծանօթութիւնք։

Նիստ Գ., 27 Յուլիս, Ուրբաթ.—Բնական գիտութիւնք.— Առողջապահական գիտելիք.

Նիստ Դ., 31 Յուլիս, Երեքշաբթի.— Հայերէն լեզու.—Գեղագրութիւն։

Նիստ Ե., 3 Օգոստոս, Ուրբաթ.— Պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Գծագրութիւն։

Նիստ Զ., 6 Օգոստոս Երկուշաբթի. —Ուսողութիւն։

Նիստ Է., 10 Օգոստոս, Ուրբաթ.— Օսմաներէն, ֆրանսերէն եւ ուրիշ օտար լեզուներ։

Նիստ Ը., 14 Օգոստոս, Երկուշաբթի. — Կար, Ձեւ, Ձեռագործ։

Քննութիւնները պիտի կատարուին առաւօտները ժամ 2էն, եւ կէս օրէն ետքը 6-9։

Հետեւաբար՝ ամէն անոնք որ կը փափաքին ուսուցչական ո՛ եւ է կարգի վկայական ստանալ եւ կամ փոփոխել իրենց վկայականը, կը հրաւիրուին դիմել Քննիչ Յանձնաժողովին՝ վաւերական գրերն ի ձեռին ամսոյս 20ին ուրբաթ առաւօտ ժամ 2էն 5 Ղալաթիոյ Խորհրդարանն արձանագրութեան համար, ուր եւ պիտի կատարուին ապա քննութիւնները։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գատըգիւղի Արամեան վարժարանին համար դաստիարակ-ուսուցչուհիի մը պէտք կայ։ Դիմել նոյն վարժարանը, ամէն օր, առաւօտէն մինչեւ կէսօր։ 3

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Հայուհեաց վարժարանին նպատակն է Հայ աղջիկներուն տալ լուրջ դաստիարակութիւն մը՝ զարգացած եւ բարեկիրթ տանտիկիններ եւ դաստիարակութեան գործին օժանդակներ պատրաստելու համար։ Վարժարանին տեսչութիւնը աշակերտուհիներուն ֆիզիքական, իմացական եւ բարոյական զարգացումը միշտ խղճամիտ հոգածութեան առարկայ կ'ընէ։ Բնիկ եւ ամերիկացի 12 ուսուցիչներէ կազմուած ուսուցչական ձեռնհաս խումբ մը կ'աւանդէ թուրքերէն, հայերէն, անգլիերէն եւ ֆրանսերէն լեզուները, ինչպէս նաեւ բնական, իմաստասիրական, չափական եւ այլ գիտութիւններ։ Մնայուն կարուհի մը կ'աւանդէ ձեւագիտութեան, կարի եւ ձեռագործի դասերը։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է հատուցանել տարեշրջանին սկիզբը, եւ կէսը Ծննդեան արձակուրդին։ Դաշնակի եւ երգեհոնի համար կը պահանջուի 5, 3 եւ $2^{1}/_{2}$ օսմ. ոսկի, դասաւանդութեան թիւին համեմատ։ Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 11ին (Ն. Տ.) չորեքշաբթի իրիկունը։

Աւելի տեղեկութեանց համար խնդրել վարժարանին յայտագիրը, կամ դիմել Մր. Բիթի, Պայպլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տօքթ. Ս. էֆ. Գավալճեանի, ատենապետ խնամակալութեան, Ատաբազար։ 15—2

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 23 յուլիս.— Սակարանին մէջ երէկ հրապարակին վիճակը փոփոխութիւն մը չկրեց. բնաւ գործ չկայ։ Մէկ քանի բաժնեթուղթերու վրայ միայն գործ կ'ըլլայ՝ ինչպէս է Ռիօ Թինթօն որ 2049 ֆր. սկսելով 2035 փակուեցաւ։ Պղինձի գինը քիչ մը աւելի տկար էր՝ 87.10։ Լոնտոնի մէջ անգլիական քոնսոլիտէն դարձեալ կ'իյնայ՝ 83.75, արեւելեան Հնդկաստանի հարիւրին $3^{1}/_{2}$ տոկոսով փոխառութեան եւ Մանչուրիի երկաթուղիին ճափոնական փոխառութեան չյաջողելուն հետեւանքով։ Ամերիկեան երկաթուղիի արժեթուղթերու գինները տկար են։ Հարաւային Ափրիկէի արժեթուղթերու մասին ոգեւորութիւն չկայ։

—Կը ծանուցուի թէ հնդկաչինական պանքան վերջնականապէս ընդունեց է վերականգնումը Հայպէյիստանի երկաթուղիներու գործին։ Նոր ընկերութիւն մը պիտի կազմուի որ մեծ մասնակցութիւն մը պիտի ունենայ՝ ձեռք բերուած իրաւունքներուն մէջ։

—Սոլէյլան, որ փոքր աղջկան մը պատիւը բռնաբարելով սպաննած էր զայն եւ յետոյ անոր մարմինը սնտուկի մը մէջ դնելով Նամակատուն տարած, մահուան դատապարտուեցաւ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռուդ յառաջիկայ շաբթու Մէքսիքա պիտի երթայ։

ՓԱՐԻԶ.— Պ. Թէրի, Մաքէնի խմբագիրներէն, դատ բացաւ նախկին նախարար Պ. Շոմիէի ազգական Պ. Լաքոմպի դէմ։ Քննութեան մը ձեռնարկուեցաւ։

ՀՌՈՄ.— Ճօռնալէ տ'Իդալիա հաւանութիւն կը յայտնէ Նօրս Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայդունկի յօդուածին՝ Տէզիոյի տեսակցութեան վրայ։ Իտալական թերթը ցաւ կը յայտնէ թէ լրագիրները կ'աշխատին անվստահութիւն յառաջ բերել Եռեակ Զինակցութիւնը կազմող երեք տէրութեանց միջեւ։

ԹՈՔԻՕ.— Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Քորէայի մէջ կացութիւնը նոյն վիճակին մէջ է։

ԼԱ ՀԷ.— Քորէայի իշխանը որ Լա Հէ գացած էր, եւ որ քրիստոնեայ է, կ'առաջադրէ աշխարհի գլխաւոր երկիրները այցելել, ցոյց տալու Ճափոնի ընթացքը Քորէայի հանդէպ։

ՊԻԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ Նախարարութիւնը որոշեց առեւտրական առժամեայ պայմանագրութիւն մը կնքել՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հետ, եւ սակայն անոր պայմանները անընդունելի կը նկատուին Վիեննայի մէջ։

— Սերպիոյ Ներքին գործոց նախարարութեան արկղակալը անձնասպան եղաւ. կը կարծուի թէ դրամներ իւրացուցած է։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պ. Հաու, որ իր զօքանչը սպաննած ըլլալուն համար Քարլսրուհէի եղեռնադատ ատեանին առջեւ կը դատուէր, մահուան դատապարտուեցաւ։ Յայտնի է թէ Հաու ամբաստանուած էր նաեւ թէ շատ մտերմական յարաբերութիւններ ունեցած է իր քենիին հետ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Դիւանագիտական իրազեկ աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Յունաստանի ու Ռումանիոյ միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնները վերսկսելու վրայ են։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ քաղաքականութիւնը ճարտարութեամբ եւ յաջողութեամբ աշխատեցաւ Յունաստանի ու Ռումանիոյ վէճը կարգադրելու։

—Յունաստանի Նախարարապետ Պ. Թէոդոքիս մօտերս Վիեննա ժամանելով պիտի տեսակցի Ռումանիոյ Նախարարապետ Պ. Ստուրցայի հետ։ Տեսակցութեան պիտի մասնակցի նաեւ Պարոն ֆոն Էրէնթալ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ծայրագոյն Արեւելքի մասին անգլեւռուս դաշնագրութիւնը ստորագրուելու վրայ է։

ՓԱՐԻԶ.—Մեծ Տէրութեանց Դահլիճները ծանուցագիրներ փոխանակեցին՝ հրաւիրելու Անգլիան որ ետ կենայ սպառազինութեանց սահմանափակման առաջարկութիւնը Լա Հէի Դեսպանախորհուրդին ներկայացնելէ, բայց Անգլիա մերժեց եւ պնդեց իր որոշման վրայ։ Կ'ըսուի թէ եւ ոչ մէկ տէրութիւն ոյժ պիտի տայ Անգլիոյ առաջարկութեան։

ՀՌՈՄ.— Մերակոյտը, իբրեւ գերագոյն ատեան գումարուելով, հաստատեց նախկին նախարար Նազիի ձերբակալութիւնը. մերժեց առժամաբար ազատ արձակուելու խնդրագիրը. նաեւ օրակարգ մը քուէարկեց որով Մերակոյտին Նախագահը կ'արտօնուի Նազիի ու Լոմպարտոյի բանտարկութեան վայրը սահմանելու։ Կ'ըսուի թէ Նախագահը պիտի որոշէ որ ատոնք իրենց տուներուն մէջ վար դըրուին։

ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԵՐ
Նիքոլայիտիս Եղբարք

Պատուոյ յիշատակութեան արժանացած Բարիզի մէջ՝ Ֆրանսայի ատամնաբոյժերու ժողովին անդամներէն։

Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 413, Բոմթա փողոց թիւ 1, Շաուպ վաճառատան վրայ՝ առաջին յարկ։

Շիշլի.— Դաւրէօյ Մէօհիւրտար, Կ'արրիի պարէզին մօտ։

Բերնի հիւանդութիւնները կը դարմանեն։ Շատ փտած ակռաները ոսկիով, «բլադին»ով եւ «էմայ»ով կը լեցնեն։ Իրենց մասնաւոր գործիքներով յախճապակիէ ակռայի կտորներ կը շինեն եւ վրան կը փակցնեն ակռային տեղը ամուր, այնքան ճշդութեամբ որ ակռան ամբողջ կ'երեւայ եւ կտոր ունենալը բնաւ յայտնի չըլլար. այդ կերպով յախճապակիով ալ ակռայ կը լեցնեն։ Յախճապակին ամենէն ամուրն է ակռայ լեցնելու համար գործածուած զանազան առարկաներուն. եթէ առջեւի ակռաները լեցուին, բնաւ յայտնի չըլլար թէ լեցուած են։ Ասոնցմէ զատ ամերիկեան վերջին դրութեամբ կեղծ ակռաներ կը շինեն եւ առանց քիմքի «Բրիճուորք» տեսակէ ակռաներ կը զետեղեն։ Վերոգրեալ տեղերը ամէն օր կ'ընդունին իրենց յաճախորդները։ 50—3

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 10/23 Յուլիս		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 21
Ամենէն բարձր գին	»	103 22
Ամենէն վար գին	»	103 04
Ռումէլի Երկաթուղի գոյ	Ֆր.	163 ½
Ամենէն բարձր գին	»	163 ¾
Ամենէն վար գին	»	163 —
Թրամուէյ	»	51 ½
ԲԱՑՈՒՄ 11/24 Յուլիս		
Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 18
» » » ժամը 4ին	»	103 18
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	163 —
» » ժամը 4ին	»	163 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	440 —
Անատ. Երկթ. Գործ. Ա. սերի	»	516 —
» » » Բ. սերի	»	514 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	17 05
Շիրքէթի Խայրիէ	»	44 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 22
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 25
Օսմ. Ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		9 50
» ժուիսանս		4 60
» պարտաթուղթ		472 —
Թրամուէյ	Ֆր.	51 ½
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		324 —
Գալիա Քարա Այտըն	Փ. Կ.	615 —

ՄԱԶԵՐՈՒ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
EAU AVELLANE
ՏՕՔԹ. Բ. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ ՊԱԼԱՇԻ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԷ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ
Պատրաստուած՝ բժիշկ
Լէոն Իրինէօյի կողմէ

Արծաթ շքադրամ եւ պատուոյ վկայական ստացած Աթէնքի 1903ի միջազգային ցուցահանդէսի միջոցին

ԱՎԵԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ, գլխու մազերուն, պեխերուն, մօրուքին բնական գոյնը կը վերահաստատէ աստիճանաբար եւ ամէն երանգներով, եւ երիտասարդական թարմութիւն ու փայլ կը շնորհէ, մազերուն արմատը զօրացնելով եւ հերաթափութեան առաջքը առնելով։

ԱՎԵԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ մորթին վրայ բիծեր չի ձգելու առաւելութիւնն ունի։

ԱՎԵԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ կրկին գոյնով է, շագանակագոյն եւ սեւ։ Իւրաքանչիւր տուփիկի մէջ բացատրուած է գործածութեան եղանակը յատուկ հրահանգով։

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ, Բերայի մէջ, Պօն Մարշէ.— Ղալաթիա, Խալիքօբուլօ դեղարան.— Պէշիկթաշ, դեղարան Բեաղիմ պէյ.— Ֆընտըգլը, դեղարան Թէօտօրիտէս-Պալաշի.— Պոլիս, Գասապեան դեղարան, Մէզիքէի, եւայլն.— ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Թէօտօր Սքավրաքի, Բերա Մեծ Պողոտայ թիւ 146։

Իւրաքանչիւր շիշի գին 25 դահեկան
20—3

ԻԼԱՆ
(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթիյլէ պիլումում Թէլէկրաֆ վէ բօսթախանէլէրտէ իսթիմալ օլունաճագ էվրագ վէ տէֆաթիրի մաթպուա վէ միւճէլլիտաթը իւչ սէնէ միւտտէթլէ վէ պատէլ իհալէ գօնթրաթօ թաալիսինտէ եիւզտէ եիւմի իթիպարըյլա տէբօզիթօ իթա իթմէք շարթըյլա մէվգըի միւնագասայա վազ գըլընմըշ օլմագլէ թալիպ օլանլարըն եիւզտէ 10 հիսապը իլէ թէէմինաթը նագտիէ վէ եախօտ Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասըլա մուգավէլաթ մուհարրիրլիյինտէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիյէի համիլէն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթը ալիէսի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունըր։

Ֆի 9 Թէմուզ 323

PURGEN

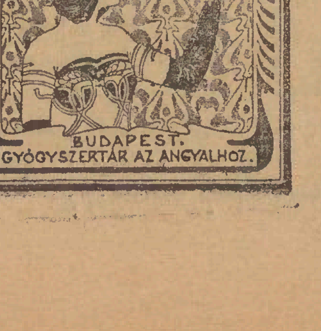

ԲԻՒՐԺԷՆ
ԻՏԷԱԼ ՆՈՐ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

ԲԻՒՐԺԷՆ լաւագոյն, ամենէն հաճելի եւ ազդեցիկ մաքրողականն է։ Իր աքանչելի բոյրով ընտիր շաքարեղէնի մը կը նմանի։ Մեծ քանակութեամբ առնուած պարագային իսկ անվնաս է եւ խիթ չի պատճառեր։ Կը բուժէ պնդութիւնը, արիւներութիւնը, արեան համախռնումը, գիրութիւնը, եւայլն։ Կը ծախուի գլխաւոր դեղարաններու եւ դեղավաճառատանց մէջ։ Իսկական տուփերը պահանջելու է։

Միակ ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Գ. ԺԱՔ ԻՆՍԷԼՊԷՐԿ
Պոլիս, Քիւչիւք [illegible] էֆ. խան, Թիւ 6։ 50—40

ԶԳԱՅԱՑՈՒՆՑ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

	Ղշ.		Ղշ.
ԺԻԼԷ, շըվիոթէ և ֆանսիէ	10	ԳՈՒԼՊԱՆՆԵՐ, միօրինակ ու յարմար գոյներով	2
ԺԻԼԷ, ֆանթէզի	12	ԳՈՒԼՊԱՆՆԵՐ, ֆանսի և յարմար գոյներով	3
ՔՈՍԹԻՒՄ, շըվիոթէ և ֆանսիէ	108	ՓՈՂԿԱՊՆԵՐ, միօրինակ և յարմար գոյներով	2
ԲԱՆԹԱԼՕՆ, շըվիոթէ և ֆանսիէ	40	ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ թաշկինակներու, երկվեցեակը	12
ԲԱՆԹԱԼՕՆ, կոտաւէ	16	ՕՃԱՌՆԵՐ, քօթ տ'Ազիւր, ընտիր տեսակ. երեք հատը	8
ԲԱՐՏԷՍԻՒ, շըվիոթէ	108	ՇԱՊԻԿՆԵՐ, օձիքը և յառաջակողմը ղէֆիրէ	20
ՔՈՍԹԻՒՄ, տղոց համար շըվիոթէ	40	ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ, կանանց համար, մոթէ և ճերմակ	9
ՔՈՍԹԻՒՄՆԵՐ, տղոց համար	20	ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ, «բանամա», տղոց և կանանց համար	10
ՊԼՈՒԶՆԵՐ, կանանց համար, պաթիսթէ յարմար գոյներով	35	ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ, տղոց համար, ծիրարտի ձեւով	13½
ԺԻՒՊԵՐ, շըվիոթէ խիստ նորաձեւ	50	ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ, տղոց համար, շատ լայն եզրերով	10
ԺԱՔԷԹՆԵՐ, սեւ սաթէն և շատ շէք	70		
ՖԼԱՆԷԼՆԵՐ՝ Թրիքօ տղոց համար, ամէն մեծութեամբ	10		
ՎԱՐՏԻՔՆԵՐ, տղոց համար, ամէն մեծութեամբ	11		
ՖԼԱՆԷԼՆԵՐ, մէրինօսէ, չքաշուիլը և. բաշխուորուած	18		

[illegible]

50—23

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՏՐԱՅՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

[illegible]

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՔԻՐԱԺ, ՔԱՇՈՒԱԾ 1 ՅՈՒԼԻՍ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԸ

80 ղրուշ շահող թիւեր

187 357 362 1255 1306 1465 1501 1950 2177 2237 2768 2905 3020 3155 3311 4088 4814 5058 5347 5370 6147 6391 6501 6684 6711 6787 730[illegible] 7384 7464 7579 8478 8570 9271 9332 9373 9392 9516 9743 10068 10172 10339 10673 10694 11364 11441 11874 12052 12397 12765 13038 13100 13477 13967 13987 14087

14126 14166 14201 14641 14725 15096 15596 15883 15897 15901 16039 16458 16570 16890 17331 17353 17381 17451 17654 17807 17912 18095 18368 18383 19287 20008 20364 20534 20726 20956 21111 21391 21608 22336 22463 22487 22650 22804 23002 23280 23594 24109 25575 26503 26556 26665 26726 27336 27421 27610 27745 27831 27917 27953 28575

28662 28900 28903 29382 29557 29842 29908 30245 30309 30347 30495 30556 31536 31616 32143 32408 32700 32994 33005 33143 33284 34115 34449 34575 34948 35418 35473 35499 35718 35851 36900 37799 37989 38581 38901 39127 40102 40122 40152 40609 41431 41599 41822 41849 42539 42875 42917 43623 43654 44697 44777 44867 44888 45261 45319

45599 45646 45788 46038 46058 46149 46301 46344 46354 46399 46548 46737 46831 47027 47628 48237 48671 48751 48830 49096 49272 49291 49353 49535 49569 49780 49973 50061 50432 50540 51046 51107 51205 51236 52356 52891 53095 53411 54144 54201 54527 54649 54655 54755 55309 55593 55632 55657 55735 55932 56198 57896 58487 58734 59217

59383 59662 59679 59831 60159 60773 60794 60865 61050 61225 61951 62162 62276 62812 62821 63428 63446 64585 64626 64822 64892 65062 65184 65241 66177 66480 66689 66748 66810 67031 67937 68308 68420 69064 69139 69148 69385 69768 70272 70375 70787 70929 72275 72324 72555 72693 73057 73804 74166 74211 74371 74615 74783 74865 75338

75767 75836 76016 76234 76426 76554 76968 77000 77551 77697 77757 77858 78501 78648 78821 78882 78902 79000 79094 79417 79522 80103 80917 81176 81352 81754 81925 82584 82999 83074 83096 83562 84224 84292 84311 85129 85391 85425 85500 85633 85858 86014 86141 86378 87182 87339 87632 87903 88136 88240 88396 88771 88889 89313 89422

90379 91144 91385 91460 91520 91755 92278 92754 92842 92886 93364 93380 93772 94226 94304 94339 94687 94789 94065 95380 95799 95972 96675 96769 96874 97322 97377 97635 97820 97885 97906 98041 98064 98126 98439 98616 98784 98803 99004 99019 99390 99393 99548 99841 100341 100582 110751 101021 101067 101173 101460 101499 101698 101906 102004

102043 103065 103085 103093 103206 103550 103737 104736 105221 105494 105517 105720 105743 105902 105917 106080 106083 106270 107012 107230 107547 107872 107956 108443 108528 108589 108630 108635 108733 108759 108876 109519 109560 109693 109953 110423 110663 111250 111526 111892 112139 112610 112643 112984 113315 113377 113462 114068 115081 115220 115603 116411 116535 117095 117360

117572 117936 118045 118406 118931 118976 119317 119562 119853 120243 120602 120738 121322 122313 122395 122434 122553 123107 123371 123450 123514 123647 123745 123806 124224 124400 124670 124692 125227 125429 125484 125916 126009 126488 126524 126544 126596 126790 126863 127388 128159 128176 128233 128378 128587 128860 128959 129035 129075 129139 129151 129165 129235 129259 129661

129944 130171 130837 130942 131375 131473 131552 131778 132374 132391 132500 132564 132633 132667 133312 133392 133582 134319 134724 134740 134954 135806 136236 136739 136895 136944 137131 137228 137304 138437 139466 139803 140341 141199 141394 141582 141659 141675 141789 141823 142695 143253 143640 143735 143828 144399 144436 144471 144625 144646 144781 144896 145268 145322 145341

145688 146040 146041 146802 146873 146885 146991 147028 147265 147760 148199 148235 148630 148797 149266 149604 150459 150515 150615 150742 150959 151458 151616 151770 151896 151979 152212 152224 152445 153064 153819 154051 154345 155153 155339 155870 156494 156753 157191 157226 157372 157495 158128 158235 158390 158428 158712 159297 159649 159757 160406 160780 160833 160841 161769

162153 162215 162447 162736 162743 162927 163147 163370 163388 163414 163457 163651 164108 164625 164929 165196 165205 165898 165906 166369 166446 166850 167506 168092 168459 168500 168720 170307 170349 170390 170442 170874 170899 170935 171095 171254 171773 171886 171925 172049 172678 172979 173396 173731 174111

Շար.

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.

ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906էն 8,000,000 Ֆր.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906էն 3,700,000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Գավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլիս), Մանասըր եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չեքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չեքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանքը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—1

ԶԷՆԻԹ

Համաշխարհային հռչակ վայելող միակ ժամացոյցը իր նրբախնամ յօրինուածքին, իր բարեձեւութեան, իր տոկունութեան և իր բարձր ճշդութեան համար, յատկութիւններ՝ որոնք բոլոր Արուեստահանդէսներու մէջ իրաւապէս արժանացուցած են զայն ամենաբարձր վարձատրութեանց, և որոնց համար կարելի է միշտ զայն յանձնարարել և երաշխաւորել։ Իբրեւ կատարելագործութեան վերջին բառը՝ ժամագործական ճարտարարուեստին արդի կալուածին մէջ, ԶԷՆԻԹ ժամացոյցը լիովին կ'արդարացնէ իրեն ընծայուած անունը։

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ԲԱՐԻԶ, 1900

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ.—ՆԷՕՇԱԴԷԼԻ ԴԻՏԱՐԱՆԻՆ. 1903

ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ.—ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆ. 1906

Եւն. եւն. եւն.

ԱՄԷՆ ՄԵՏԱՂԷ ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ընդհ. Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար — Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ եւ Ընկ.

Մեծ վաճառատուն ժամացոյցներու, շղթաներու և գոհարեղէններու

ԹԻՒ 16 — ՊԱՀՃԷ ԳԱԲՈՒ — ԹԻՒ 16

Օռօզտի-Պաք հաստատութեան դիմացը

Ի Բերա, կը գտնուի գոհարավաճառ Տ. Տ. ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ քով, Թիւ 400 Մեծ-Փողոց 50—9

“ԱՏԼԷՐ„ Առաջին գիրէն մինչեւ վերջին գիրը ընթեռնլի գրուածք

ԳՐԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՅ ԱՏԼԷՐ

շնորհիւ իր ունեցած կատարելագործութեանց, պարզութեան և հաստատուն շինուածքին, քիչ ատենի մէջ, առաջնակարգ տեղ մը գրաւած է գրելու մեքենաներուն մէջ, և մեր յաճախորդներու ամենամեծ գովեստներուն կ'արժանանայ ամէն օր։

1906Ի ՄԻԼԱՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ՄԻԱԿ ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

1906Ի ԱՄՍԹԵՐՏԱՄԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ՈՍԿԻ ՇՔԱԴՐԱՄ

ԱՏԼԷՐ գրելու մեքենային ամէնէն ցայտուն յատկութիւնները

Տոկունութիւն, դիւրուսոյց մեթոտ, նորոգման դիւրութիւն, գրի ընթեռնլիութիւն, մաքուր գիր, բառերու և տողամէջերու կանոնաւորութիւն, պատճէններու նմանութիւն, վայելուչ ձեւ, արագութիւն, լաւ տպագրութիւն, գրերու մաքրութիւն, ստեղնաշարի պարզութիւն, գրերու ճոխութիւն, այլազան ստեղնաշարեր, գիրեր փոխելու մեքենաներ, թուղթի գլաններ, թապիւլաթէօր, թուղթի կանոնաւոր յառաջացում, եւայլն եւայլն։

Միակ գործակալ եւ ներկայացուցիչ

Ֆ. Վ. ՎԻՆԳԼԷՐ

40—23 544, ԲԵՐԱ ԹԷՔԷ. — Կ. Պոլիս

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1119
Ալէքթօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Աթիտքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սպէրօ	1203
Պասսանօ	1822	Տինամօ	504	Իտալօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պարատինօ	1964	Էպրօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճունօ	1080	Օթթօ	4100	Թօքիօ	3337
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	1841	Քէլսօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիպսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլպինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գոպէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քասիօ	1700	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Փոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րիալթօ	3329	Վելթուսն	2391
Սոսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիտանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնա	1200
Գանկօ	2905	Կոյտօ	1011	Մալմօ	724	Րօմէօ	1789	Թարօ	
Գարտօ	895	Կրանատօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րոզեթթա	136	Մալօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.

Քօլէնցօ շոգենաւը, Նաւապետ Պրանտըն, ամսոյս 13ին։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.

Վիկօ շոգենաւը, Նաւապետ Հարպօրտ, օգոստոս 1ին։

Թոքիօ շոգենաւը, Նաւապետ Թօրն, օգոստոս 15ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22-24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—49

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Րումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն 225րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1907 յուլիս 19/օգոստոս 1ին, Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղիին մէջ, կէս օրէն առաջ, ժամը 10ին, Ելմտական ու Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութիւններուն և Օսմ. Կայս. Պանքայի պատուիրակներուն ներկայութեան։

Կ. Պոլիս 7/20 յուլիս 5—2

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co

“ՖԻՆԻՔՍ„

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ դրամ

Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վճարոց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժական ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա՛րդ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքալիս խան, Պանք Օթոմանի մօտ, Ղալաթիա։

Փոխ գործակալ ի Պոլիս

ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

50—42 Ֆնտըգլեան խան

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 10|23 Պիրէօն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ ու Սուէզ'ի Նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերին հետ։

Գշ. 10|23 Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Դշ. 11|24 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին։

Եշ. 12|25 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 14|27 Օտեսա, ժամը 12ին։

50—2

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութիւն

Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը նաւապետ Կաբէսչի, հինգշաբթի, 25 յուլիս 1907 (Ը. Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ ուրբաթ. յուլիս 26 1907 (Ը. Ե.) կէսօրէ ետքը, ժամ 4ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէօն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ասուան շոգենաւը, նաւապետ Վաչաքսի, յուլիս 27ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Իզմիր, Սաքըզ, Հռոդոս, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

EL DIA
ԷԼ ՏԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Ընդդէմ հրդեհի

եւ ծովային արկածներու

Դրամագլուխ 10,000,000 ՓԷԶԷԹԱ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ՄԱՏՐԻՏ [Սպանիա

Նախագահ Վարչական Ժողովոյ

ԳԱՄԻԼՕ ՏԷ ԱԿՈՒԻՌՌԷ ԻԼԼՍԵԹ

Վարիչ Տնօրէն

ԼՈՒԻ ՏԷ ԱԿՈՒԻՌՌԷ

Ընդհանուր Տնօրէն

50—8 Պ. ՋՈՒՔՋ ՀԷՖ

Ղալաթիա, Վոյվոտա խան

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.—Օսմ. Կայս. Պանքան մրցումի կը դնէ հինգ պաշտօններ Կ. Պոլսոյ և գաւառի իր գրասենեակներուն համար։ Քննութեան առարկաներն են.—Առեւտրական ու վարչական թղթակցութիւն ֆրանսերէն կամ անգլիերէն լեզուով. Թեկնածուներուն խօսած կամ գրած լեզուները և մասնաւորաբար Թուրքերէն. տարերք հաշուակալութեան, առեւտրական իրաւագիտութեան և աշխարհագրութեան. տոկոսի, զեղչի և դրամի փոխանակութեան վերաբերեալ հաշիւներ. արբիտրաժ, դրամի վրայ գործառնութիւններ, արժեթուղթերու գնում և վաճառում եւայլն։

Մրցման մասնակցելու փափաքող թեկնածուները պարտին իրենց խնդրանքին հետ ներկայացնել լաւագոյն յանձնարարականներն ու երաշխաւորութիւնները և իրենց տարիքը հաստատող թուղթեր։ Օսմ. Կայս Պանքան իրեն կը վերապահէ մրցման ընդունելութեան բոլոր պայմանները գնահատելու գործը։ Տարիքի որոշեալ սահմանը 17էն մինչեւ 30 պէտք է ըլլայ։ Քննութիւնը պիտի կատարուի օգոստոս ամսուան ընթացքին մէջ։ Մրցման քննութեան ընդունուող թեկնածուները զեկուցում մը պիտի առնեն, որուն մէջ թուականը որոշուած պիտի ըլլայ։ Թեկնածուներէն կը խնդրուի որ Ղալաթիոյ Պանքան ներկայանան արձանագրուելու համար, յուլիս 2էն 31, երեքշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը, ժամը 2-5, կէս օրէն յետոյ։

Ծանօթ.—Մինչեւ հիմա եղած պաշտօնի խնդրանքները չեղեալ կը նկատուին։ 20—19

* *

Ազդ.—Օսմ. Կայս. Պանքայի բաժնետէրերու ժողովը, յունիս 26ին Լոնտոն գումարուած, որոշած է 1906 տարուան համար շահաբաժին վճարել 18 շիլին, կամ 22.50 ֆր. կամ 99 ղրուշ ոսկեդրամ։ Այս վճարումը պիտի կատարուի յուլիս 2էն սկսեալ, Պանքային կեդրոնատեղիներուն մէջ՝ Կ. Պոլիս, Լոնտոն ու Բարիզ, ինչպէս նաեւ գործակալութեանց ու մասնաճիւղերու կողմէ, թիւ 49 կտրօնին փոխարէն։ 20—20

Կ. Պոլիս 27 յունիս 1907

ԱԼԱՇԷՀԻՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ԱԼԱՇԷՀՐԻ

(ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ)

''ՍԱՐԸ-ԳԸՋԻ,, ԱՂԲԻՒՐ

ՍԵՂԱՆԻ ՋՈՒՐԵՐՈՒՆ ԻՏԷԱԼԸ

Ո և է մարսէ զերծ, ամէն ստամոքսի կը յարմարի այս հանքային ջուրը։ Շատ օգտակար է ՍՏԱՄՈՔՍԱՅԻՆ, ԼԵԱՐԴԻ, ԱՂԻՔԻ, ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ։ Կը բուժէ ՇԱՔԱՐԱԽՏԸ, ԱՒԱՋԱԽՏԸ և ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ինչ որ տիեզերապէս հաստատուած է նշանաւոր բժիշկներու և քիմիագէտներու կողմէ տրուած վկայականներով։ Շաբաթը երկու անգամ կանոնաւորապէս հոս կը ղրկուի այդ հանքային ջուրը, որ թարմ կ'ըլլայ բնականաբար և իր մէջ կը պարունակէ այդ փնտռուած ջուրին յատուկ բոլոր ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը վաճառուի բոլոր դեղարաններու, ճպարավաճառանոցներու, ճաշարաններու եւ գարեջրատանց մէջ։

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԵՐՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԹԱՆԱՍՈՒԼԱ եւ ՔԻՕՆԻ

ԻԶՄԻՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ՔՈՒՐԹԷՍԻ եւ ՎԱՍԻԼԻԱՏԻ

36—11 Սաւրգիէ խան, Պոլիս

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (140)

ԺՈՐԺ ՕՀՆԷ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

Զ.

ԺԷՐՄԷՆԻ ՍԻՐԱՅԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

—Այս դղեակներէն դուրս պիտի նետէք զիս, առանց խորհելու որ զանոնք ձեզի տուողը ե՛ս եղած եմ... Ինծի կը պարտիք այդ բանը, քանի որ երկար տարիներէ ի վեր ամբողջ կեանքս ու մտածումներս նուիրած եմ՝ այդ դղեակները ձեռք անցընելու համար... Ոչ մէկ բանի առջեւ ընկրկած եմ, նոյն իսկ անպատիւ բաներ ընելէ չեմ քաշուած... և այդ ամէնէն դուք օգտուած ըլլալով հանդերձ՝ հիմա կ'ուզէք անգութ պատիժ մը տալ ինծի... Պիտի՞ ունենաք այդ քաջութիւնը, զաւակներս, Լօրա՛ն, Միշէլ։ Ձե՛զ ալ պիտի ենթարկէք կոմսին վիճակին, որուն հարստութիւնները ձեր վրայ դարձուցի։

Միեւնոյն անորոշ լռութիւնը պահեցին երկու եղբայրները։

Ոչ ոք պիտի կրնար հասկնալ թէ երեք մեղսակիցներ կը գտնուէին իրարու հանդէպ։

Կարծես թէ իր զաւակներուն դիմաց գտնուող դատապարտեալ կին մըն էր ան։

Եւ ահա արցունքներ տեսան իրենց մօրը աչքերուն մէջ։

Բայց չյուզուեցան բնաւ։ Անոնք իրենց անխորհուրդ սիրոյն համար միայն կ'ապրէին։ Ուստի բաւականացան, սա խօսքն ընելով.

—Այդ մանկամարդ աղջիկը մեղադրելու բան մը չունինք... Պարզապէս անկէ կը վախնանք սա պատճառաւ որ ձեր իշխանութիւնը պիտի տկարանայ և անիկա տէր պիտի ըլլայ հոս... հպարտութեան և մրցակցութեան խնդիր կայ միայն... Ուզեցինք ձեզի ցոյց տալ թէ գոյութեան իրաւունք չունի այդ մրցակցութիւնը. ուստի և աւելորդ բան մըն էր ձեր հպարտութիւնը... Չենք մոռնար թէ ձեր շնորհիւ հարստացած ենք... Բայց չենք ուզեր ուրիշի հրամանին տակ գտնուիլ... Տէր ենք հոս... Ո և է ընդունելի փաստ մը չունի՞ք՝ այդ բանը մերժելու համար... Ժէրմէն ձեզի սիրցնել պիտի տայ ինքզինքը, ինչպէս մեզի սիրցնել տուաւ... Մեր միջեւ կռիւ մի՛ հանէք... կանխաւ պարտութեան պիտի մատնուիք։

Նաթալի կռահեց այդ սպառնալիքը, ու գլուխը խոնարհեցուց։

—Մա՛յր, պիտի ընդունի՞ք Ժէրմէնը։

—Այո՛, մրմնջեց տարաբախտ կինը։

—Որքա՞ն իրաւունք ունի հոս ընդունուելու, և այդ մասին մեր ըրած պահանջումը արդարացի է։

—Այո՛։

—Վաղը պիտի ներկայացնենք ձեզի... Այդ օրը կը յարմարի՞։

—Ինչպէս որ կ'ուզէք։

Առաջին անգամ չէր որ այրիին կամքը կ'ընկճուէր։

Յաջորդ օրը, Ժէրմէնի համար բարեբաստիկ օր մը եղաւ, մինչ սիրտը նախանձով ու կատաղութեամբ լցուած էր։ Ժէրմէն, որ այնքան ճարտար էր ուրիշները խաբելու մէջ, ինք ալ խաբուեցաւ, որովհետեւ երկու եղբայրները բան մը չէին ըսած իրենց մօրը ընդդիմութեանը վրայ։

Այդ օրուընէ սկսեալ՝ Միշէլ ու Լօրան շռայլութիւններու և արտառոցութիւններու անձնատուր եղան, տեսակ մը պաղարին ու անխորհուրդ յիմարութեամբ։

Միշէլ հանդէսներ սարքեց, վերաշինուած Լուվիէրի բացումը կատարելու համար։

Լօրան ալ միեւնոյն պատրուակով երեկոյթներ տուաւ Ռուաեօմոնթի մէջ։

Որսորդութեան եղանակը հասած ըլլալով, սկսան երէ որսալ։ Մակաբոյծներ վազած եկած էին, Միշէլի ու Լօրանի բարեկամները։ Արդէն երկու եղբայրները շատ բծախնդիր չէին հրաւիրեալներու ընտրութեան մասին։

Ժէրմէն բոլոր խրախճանքներուն ալ մասնակցեցաւ։

Թէեւ իր կարծիքը չէր յայտներ, սակայն իր զգուշաւոր ընթացքովն իսկ կըրցաւ անմիջական ազդեցութիւն ունենալ երկու եղբայրներուն վրայ՝ ի մասին կատարուած ծախքերուն։ Միշէլ և Լօրան իրարու հետ կը մրցէին շռայլութեան մէջ, անխորհուրդ տարփանքի մը անձնատուր։

Հաճոյ թուելու համար մանկամարդ աղջկան, ծախեցին իրենց ախոռներու ձիերը և անոնց տեղ ուրիշներ գնեցին։ Չէ՞ մի որ Ժէրմէն կը սիրէր ձիերը։

Նոյն բանը ըրին կառքերուն համար։ Թէեւ նախորդ տարի գնած էին զանոնք, բայց նորաձեւութենէ զուրկ թուեցան։

Թէ՛ Ռուաեօմոնթի և թէ Լուվիէրի մէջ արծաթեղէն սպասները նորոգուեցան։

Ժէրմէնի քմայքներուն չէին սպասեր, այլ կը ստեղծէին զանոնք։ Մանկամարդ աղջիկը ցաւ կը յայտնէր այդ շռայլութեանց համար։ Իր ժպիտները և քաղցր նայուածքները, երկու եղբայրներուն համար ալ խոստմնալից, իրենց վարձատրութիւնն էին։ Արբշիռ վիճակի մը մատնուած, խօլ արարքներու մասին կը գերազանցէին զիրար։ Ծրագիրներ կը յօրինէին, ամէնէն եզական գաղափարները յղանալով, շլացնելու համար մանկամարդ աղջիկը։ Արդարեւ իրենց նպատակին կը հասնէին, ապշութիւն և գայթակղութիւն պատճառելով ամէնուն։

Այնքան ծախքի դիմանալու համար, ձեռքերնուն եկածը ծախեցին մաս առ մաս։

Ատ չէր ամէնը։

Լուվիէրի ու Ռուաեօմոնթի մէջ սարքուած խրախճանքները կը վերջանային թախտախաղերով։ Կը բաւէր որ Ժէրմէնի առեղծուածային գեղեցկութիւնը երեւան գար սալոնին սեմին վրայ, ուր սեղանի առջեւ կը գտնուէին խաղամոլները, որպէս զի Միշէլ ու Լօրան յանդգնօրէն խաղային, եթէ կորսնցնելու վրայ էին։ Հպարտութիւն կը զգային Ժէրմէնի առջեւ կորսնցնելով։ Այսպէս ահագին գումարներ վրայ տուին։

Այդ առթիւ ըրած պարտքերնին, որ պատուոյ պարտք մըն է, հարկ եղաւ անմիջապէս վճարել։ Տենդոտ և յուսահատական հետապնդումով դրամ ճարել կը ջանային, հակառակ իրենց հարստութեան։

Կոմսին չարժուն հարստութեան վրայ յոյս դրած էին։ Դիւրաւ պիտի կրնային դրամի վերածել իրենց մօրեղբօր արժեթուղթերը։

Շանթի հարուած մը եղաւ երկու եղբայրներուն համար, երբ դրամարկղը բացուելով տեսնուեցաւ որ մէջը բան չկար։

Երկու-երեք օր շփոթութեան մատնուեցան։

Նիւթական անձկութենէ ազատելու համար, անգամ մըն ալ դիմեցին իրենց գերագոյն միջոցին, այն է հողային կալուածները ծախել ո և է գնով։

Սակայն իրենց ուզածին պէս շուտ չծախուեցան անոնք։ Ուստի ծանր տոկոսով փոխատուութիւններ կատարեցին։ Իսկ այն հողերը զորս յաջողեցան ծախել, շատ վար գիներով ձգեցին իրենց պահանջատէրերուն, որովհետեւ կանխիկ դրամով կատարուած էր անոնց փոխարինութիւնը։

Այսպէս Ռուաեօմոնթի ամբողջութիւնը մաս առ մաս կը քայքայէր։

Երբ Նաթալի Ռուաեօմոնթ եկած էր, նայուածքը կը կորսուէր կոմսին պատկանող անտառներու և հողերու սահմանին վրայ։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ